

Saksnr.: 2009/10747
Dokumentnr.: 28
Løpenr.: 60579/2011
Dato: 18.05.2011
Sb: Kari Eriksen
Klassering: 150

ÅRSRAPPORT 2010

SEKSJON FOR OMSORG OG SOSIALE TJENESTER

VEDTATT I SOSIAL- OG OMSORGSUTVALGET 26.5.2011 SAK 28

Innhold

Seksjon for omsorg og sosiale tjenester.....	3
Omsorgsetaten.....	8
Sosiale tjenester.....	20
Fellestjenester og stab.....	32
Vedlegg.....	35

Vedlegg

1. Forkortelser
2. Politisk organisering
3. Administrativ organisering

Tjenestedatar

4. Omsorgstjenester
5. Sosiale tjenester
6. Fellestjenester og stab

Brukerundersøkelser

7. Omsorg
8. Sosiale tjenester

Kvalitet

9. Omsorg og Sosiale tjenester

Årsverk, sykefravær og overtid per virksomhet

10. Omsorgsetaten
11. Sosiale tjenester

Økonomisk resultat per område og virksomhet, overskudd og underskudd

12. Seksjonen
13. Omsorgsetaten
14. Sosiale tjenester og Fellestjenester og stab

Fondsavsetning per område og virksomhet

15. Omsorgsetaten
16. Sosiale tjenester
17. Oppfølging av politiske saker

SEKSJON FOR OMSORG OG SOSIALE TJENESTER

Kjerneoppgaver

Seksjon for omsorg og sosiale tjenester yter oppgaver innenfor følgende områder:

- Pleie- og omsorgstjenester.
- Sosiale tjenester.
- Generelle helsetjenester til hele befolkningen.

Organisering

Seksjon for omsorg og sosiale tjenester er organisert i 25 virksomheter. 21 virksomheter innenfor omsorg er administrativt underlagt fagsjef omsorg. Fire virksomheter innen sosiale tjenester er direkte plassert under kommunalsjefen. Seksjonen har en stabsenhet som skal bistå, koordinere og veilede alle virksomhetene, samt stå for plan- og utviklingsarbeid.

Viktige hendelser 2010

Samhandlingsreformen

Forberedelser til Samhandlingsreformen ble påbegynt i 2010 og det er organisert som et tverrsektorielt prosjekt. Planlegging av helsehus på værsteområdet foregår parallelt og er en del av Samhandlingsprosjektet.

Flytting og ny etablering av Legevakt

Legevakten ble etablert på Værsteområdet september 2010.

Kommunal overtagelse av Krisesenter og etablering av krisesenter for menn.

Fredrikstad kommune overtok ansvaret for krisesenteret i 2010. Det ble inngått samarbeidsavtale mellom partene og tilrettelegging av nytt tilbud for menn ble gjennomført.

Måloppnåelse

Samfunn

Fredrikstad er et attraktivt samfunn hvor det er godt å bo for alle, hvor innbyggerne føler tilhørighet og har rike muligheter for utfoldelse og opplevelse. I Fredrikstad er det omstillingsevne, høy verdiskapning, et varig næringsliv og utviklingen går mot et bærekraftig samfunn.

Mål	Aktiviteter/tiltak	Måloppnåelse
Kunnskap om Fredrikstad kommune skal økes lokalt, regionalt og nasjonalt. Fredrikstad oppfattes som et attraktivt sted å bo.	- Initiere og delta i arenaaktivitet, samarbeide med aktuelle aktører og kommunens partnere.	- Behov for fortsatt fokus på positiv omdømmebygging - Seksjonen samarbeider med HIØ, FM og Kompetanse -sentra om fagutvikling og forskning - Kommune deltar i administrativ samarbeidsutvalg med HF sørøst - Samarbeidsfora med frivillige organisasjoner - Prosjekter og nyutvikling i interkommunal samhandling med eksterne aktører
Innbyggere og brukere skal ha god informasjon om kommunens tjenestetilbud.	- Alle seksjoner skal være aktive på www.fredrikstad.kommune.no - Samarbeide med media med god og korrekt informasjon til innbyggerne.	- Seksjonen er synlig på kommunens nettside og bidrar til en døgnåpen kommune - Seksjonen samarbeider med kommunens informasjonsavdeling om god og korrekt informasjon til innbyggerne

Mål	Aktiviteter/tiltak	Måloppnåelse
		- Informasjonsbrosjyrer er oversatt til flere språk
Effektivisere energibruken.	- Løpende enøk-vurderinger.	- Automatisk lysslukning i bygninger - Automatisk dobbelsidet kopier
Redusere utslippet av klimagasser.	- Følge opp tiltak nevnt i Klima- og energiplanen. - Øke andelen av miljøvennlig og fornybar energi. - Øke andelen av miljøvennlig transport. Alle virksomheter skal: - Vurdere reduksjon i reiser - Vurdere alternative reiseformer - Maksimere miljøeffekten ved valgt reise, feks. ved felleskjøring	- Andel reiser i seksjonen er redusert (kurs, seminarer ol) – - Samkjøring og kollektiv transport
Øke andelen av miljøvennlig transport.	- Løpende vurdering ved alle virksomheter. Det betyr at alle virksomheter skal: - Vurdere reduksjon i reiser - Vurdere alternative reiseformer - Maksimere miljøeffekten ved valgt reise, feks ved felleskjøring.	- Andel reiser i seksjonen er redusert (kurs, seminarer ol) - Samkjøring og kollektiv transport
Samarbeide med næringslivet og det sivile samfunn på en måte som styrker en bærekraftig samfunnsutvikling.	- Ulike typer samarbeid og medvirkningsprosesser.	- Etablert "MAKS", interkommunalt samarbeidsforum mellom Hvaler, Fr. stad, Politiet, Securitas og Utelivsbransjen for å redusere rus, vold, overskjenking og skjenking til mindreårige.
Redusere bruken og utslippet av miljøgifter i handlingsplanperioden for på sikt å stanse bruken.	- Løpende vurderinger i hver seksjon/virksomhet. - Redusere bruken av stoffer som inneholder skadelige miljøgifter og velge alternative miljøvennlige løsninger.	- Seksjonen forholder seg til gjeldende retningslinjer
Redusere avfallsmengden og øke andelen som går til gjenvinning.	- Løpende vurdering ved alle virksomheter	- Seksjonen forholder seg til gjeldende retningslinjer
Flere kommunale virksomheter skal være Miljøfyrtårnsertifisert.	- Videreføre miljøfyrtårn i kommunale virksomheter. - Hver virksomhet vurderer selv miljøfyrtårnsertifisert.	- Det er fortsatt virksomheter som ikke er verifisert i 2010
Bedret folkehelse i Fredrikstad.	- Øke fokus på fysisk aktivitet og ernæring/kosthold. - Samarbeide med arbeidslivet og befolkningen om konkrete tiltak.	- MAKS og AKAN tiltak, rus og alkoholforebyggende arbeid - Behov for økt innsats på fysioterapitjenester i skolehelse og folkehelsearbeid - Samhandlingsreformprosjektets vurdering av lærings – og mestringsentral, frisklivssenter - Behov for fortsatt fokus på sosial ulikhet i helse jamfør kommuneplanens samfunnsdel - Det er vektlagt ernæringsmessige og sosiale aspekter ved mat og måltider i sykehjem
Bruke prinsippene om universell utforming ved utforming av informasjon, produkter, byggverk og uteområder.	- Prinsippene om universell utforming skal brukes og tiltak skal innarbeides der det er relevant. - Gjennom produktdesign, arkitektur, samfunnsplan -	- Behov for bedre samhandling med og bruk av ergoterapitjenestens kompetanse tidlig i kommunale planprosesser av skoler, barnehager, omsorgsboliger, sykehjem og uteareal, særlig vedr

Mål	Aktiviteter/tiltak	Måloppnåelse
	legging og service skal forholdene legges til rette for en utvikling som er best mulig tilpasset alle brukergrupper, slik at behovet for spesialtilpassede løsninger i ettertid reduseres.	funksjonshemmedes hverdag.

Medarbeidere

Mål	Aktiviteter/tiltak	Måloppnåelse
Ha en lønns- og rekrutteringspolitikk som gjør kommunen i stand til å rekruttere og beholde nødvendig og godt kvalifisert arbeidskraft.	<ul style="list-style-type: none"> - Alle virksomheter skal utarbeide en plan for opplæring og bemanning. - Kompetansekartlegging. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomført. Samarbeid med personalavdelingen om prioritering av opplæring. - Ansatte lagt inn egen CV i kommunens pers.datasystem - Sammen med sentral pers.avd. arbeides det med rutiner for avlønning av kompetanse.
Alle ansatte skal ha et godt arbeidsmiljø med sunne, trygge og stimulerende arbeidsplasser.	<ul style="list-style-type: none"> - Iverksette prosedyrer for å forebygge truende/voldelige situasjoner. - Videreføre satsing på rusforebyggende tiltak. Fortsette arbeidet mot spilleavhengighet. - Medvirke til god praksis for integrering av medarbeidere med innvandrerbakgrunn i arbeidsmiljøet 	<ul style="list-style-type: none"> - Etablert prosedyrer for vold og trusler i nære relasjoner - Seksjonen deltar i kommunens AKAN-utvalg - FRIS- tiltak i samhandling med NAV og Flyktningavdeling
Ansatte skal ha tilfredsstillende og utviklende arbeidsoppgaver og inneha tilstrekkelig kompetanse til å utføre dem.	<ul style="list-style-type: none"> - Ha opplæringstiltak på alle nivåer i organisasjonen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Alle virksomheter har egne opplæringsplaner. Ledere uten formell utdanning oppfordres til å ta deltidsutdanning i ledelse - Sentrale opplæringsmidler er sterkt redusert, noe som begrenser opplæring til et minimum.
Øke antallet tilfredse medarbeidere og redusere sykefraværet	<ul style="list-style-type: none"> - Bruke bedriftsintern attføring og inkluderende arbeidsliv som virkemiddel. - Iverksette utviklingsprosesser i arbeidsmiljøet etter måling av medarbeidertilfredshet. - Arbeide med helsefremmede arbeidsplasser. 	<ul style="list-style-type: none"> - Virksomhetene arbeider godt og strukturert med BIA-arbeidet i samarbeid med NAV Arbeidslivssenter - Måling gjennomført februar 2011 - Det er ikke igangsatt nye HEFA-prosesser i 2010.
Avdekke og bekjempe uønskede kjønnsforskjeller som eksisterer på arbeidsplassen	<ul style="list-style-type: none"> - Alle virksomheter skal arbeide aktivt, målrettet og planmessig for likestilling mellom kjønnene 	<ul style="list-style-type: none"> - Seksjonen er sterkt kvinne-dominert. Ingen spesielle tiltak for å rekruttere flere menn

Økonomisk resultat

Tall i tusen kr.	Regnskap 2010			Justert budsjett 2010			Avvik i kr	Avvik i %
	Utgift	Inntekt	Netto	Utgift	Inntekt	Netto		
Omsorg	1 059 913	-231 733	828 180	1 006 585	-193 896	812 689	-15 491	-1,9
Sosial	530 418	-168 031	362 387	481 359	-145 041	336 318	-26 069	-7,8
Fellestjenester/stab	18 144	-2 546	15 598	17 879	-1 546	16 333	735	4,5
SUM i alt	1 608 475	-402 310	1 206 165	1 505 823	-340 483	1 165 340	-40 825	-3,5

Tall i tusen kroner	Regnskap	Budsjett	Avvik i kr	Avvik i %
Brutto utgifter	1 608 475	1 505 823	-102 652	-0,1
Brutto inntekter	-402 310	-340 483	61 827	0,2
Netto resultat	1 206 165	1 165 340	-40 825	-3,5

Seksjon for omsorg og sosiale tjenester har et merforbruk på 40,8 millioner kroner som i hovedsak skyldes merutgifter til brukere med omfattende behov.

Avviket for bruttoutgifter skyldes merforbruk på lønnsutgifter, kjøp av tjenester og til avsetning til bundne driftsfond. Merinntektene relaterer seg til sykepengerefusjoner, egenandeler for opphold i institusjon, integreringstilskudd og øremerkede statlige tilskudd.

Det vises til nærmere kommentarer i kapitell for område, omsorg, sosiale tjenester og fellestjenester stab.

Status over- og underskudd – plan for bruk og inndekking

	1	2	3	4	4A	4B	4C	5	6	7	7A	7B
Seksjon omsorg og sosiale tjenester	Over/underskudd IB 2010	Brukt/inndekket 2010	Sum over/underskudd kol 1+2	Postert resultat 2010	-herav overskudd i hht øk.-reglement	-herav undersk.	herav beløp utover 3,5% regel	Forslag til omdisp.	Korrigert resultat 2010	Samlet over/underskudd per 31.12.10	Undersk. Unntatt øk.reglementet	Samlet over/underskudd per 31.12.10
Omsorg	-21 525	17 932	-3 593	-15 491	13 744	-34 748	5 513	1 494	-13 997	-17 590		-17 590
Sosiale tjenester	7 858	-4 000	3 858	-26 069	6 466	-37 403	4 868	-759	-26 828	-22 970	-7 733	-15 237
Fellestjenester og stab	1 163		1 163	735	680	0	55	-735	0	1 163		1 163
Sum	-12 504	13 932	1 428	-40 825	20 890	-72 151	10 436	0	-40 825	-39 397	-7 733	-31 664

Seksjon omsorg, sosiale tjenester og fellestjenester stab hadde ved inngangen til 2010 et samlet underskudd på 12,5 millioner kroner. Bystyret vedtok å fryse overskuddet i 2010 og inndekke underskudd på 14 millioner kroner i boveiledningstjenesten i 2010.

Seksjonen har et underskudd i 2010 på 40,8 millioner kroner, hvorav 11 virksomheter (inkludert felles omsorg og sosial) et overskudd på 31,2 millioner kroner og 17 virksomheter et underskudd på 72,1 millioner kroner.

Med unntak av felles sosial og omsorg er det kun åpen omsorg Holmen som har lite overskudd utover 3,5 % regelen i 2010.

Det foreligger forslag til omdisponeringer i seksjonen på inndekking av underskudd på 29 millioner kroner; 7 millioner er tidligere underskudd i omsorg og 22 millioner er underskudd 2010, hvorav 11,6 millioner i omsorg og 10,4 millioner kroner i sosial.

Plan for bruk av overskudd og inndekking av underskudd per område

	7	7A	7B	Bruk av overskudd			Inndekking av underskudd		
	Samlet over/underskudd per 31.12.10	Undersk. Unntatt øk.reglementet	Samlet over/underskudd per 31.12.10	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Seksjon omsorg og sosiale tjenester									
Omsorg	-17 590		-17 590		4 208			11 126	10 672
Sosiale tjenester	-22 970	-7 733	-15 237		1 855			8 547	8 545
Fellestjenester og stab	1 163		1 163		1 163				
			0						
Sum	-39 397	-7 733	-31 664	0	7 226	0	0	19 673	19 217

Fredrikstad kommune har samlet et negativt driftsresultat for 2010 og den økonomiske situasjonen gir ikke rom for virksomhetene å bruk av overskudd i 2011. Overskudd må fryses til økonomien igjen gir rom for dette.

Ved utgangen av året har seksjonen et samlet underskudd på 39,3 millioner kroner, derav 7,7 millioner kroner i NAV. Underskudd i NAV er unntatt økonomireglementet. Korrigeret for dette i tillegg til rådmannens forslag til omdisponering og inndekking av underskudd i seksjonen er samlet underskudd 31,7 millioner kroner per 31.12.2010.

Felles sosial og 7 virksomheter har et akkumulert overskudd på 7,2 millioner kroner, 9 virksomheter er i balanse og 8 virksomheter (eks. NAV) har et samlet underskudd på 38,9 millioner kroner. Seksjonen har liten mulighet til inndekking av underskudd i 2011 utover de salderings- og omstillingstiltak som er vedtatt i HP2011-2014. Rådmannen foreslår derfor ingen inndekking av underskuddet i 2011, men i 2012 og 2013.

Kjerneoppgaver

- Hjemmesykepleie
- institusjonstjenester i sykehjem (langtids-, korttids-, rehabiliterings-, avlastnings- og dagopphold)
- praktisk bistand daglige gjøremål/hjemmehjelp
- boveiledningstjeneste
- dagtilbud for eldre og funksjonshemmede
- omsorgslønn
- brukerstyrt personlig assistanse
- kjøkkentjenester – mat til institusjoner og hjemmeboende
- trygghetsalarmer.

Organisering

Omsorgsetaten omfatter følgende virksomheter:

- 6 virksomheter for hjemmetjenester
- 4 virksomheter for boveiledningstjenester
- 8 sykehjem
- 2 virksomheter med integrerte tjenester (hjemmetjenester og sykehjem)
- kjøkkentjenesten

Viktige hendelser 2010

Innføring av Lottemodellen

Lottemodellen er i 2010 innført ved Emil Mørchs Minne. Prosjektet har fokus på brukermedvirkning, aktivitet og trivsel for beboerne, samt økt nærvær av personalet. Prosjektet vil bli evaluert i 2011.

Innføring av felles omsorgsfilosofi

Kvaliteten på omsorgstjenestene skal bygge på de fire hjørnesteinene symptomkontroll, pårørendestøtte, kommunikasjon/relasjon og teamarbeid. Det er utarbeidet et studiemateriale for selvstudiegrupper ledet av forandringsledere.

Styrking av demensteamet

Demensteamet er et viktig lavterskeltilbud for brukere og pårørende med demenssymptomer som ble styrket i 2010.

Brukerundersøkelse

Brukerundersøkelse er gjennomført i 2010 i hjemmetjenesten, i sykehjem for både brukere og pårørende, og i boveiledningstjenesten for brukerrepresentanter og personer med utviklingshemming.

Målekart – resultater

Fokus-område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultater		Mål 2010	Skala
			2009	2010		
Brukere/ Kvalitet	Tilpassede tjenester til brukers behov	Brukerundersøkelse total skår	..	3,7	3,8	1-4
		- sykehjem	..	3,3	3,5	1-4
	Tydelig informasjon	Antall avvik iht Brukerhåndbok 13	389	255	250	Antall
		- Botilbud og privatliv	140	146	50	Antall
	God og effektiv saksbehandling	Andel enheter m/serviceerklæring	100	100	100	%
		Andel ubehandlede saker i Gerica ut over saksbehandleingsfristen	27,3	22,0	10	%
	Riktig legemiddel-håndtering	Antall avvik på utdeling av legemidler uten delegert myndighet.	2 071	3 606	0	Antall
	Fagkompetanse	Utdanning				
		- Andel personell med høgskole utdanning	32,64	33,19	45	%
		- Andel med fagutdanning	50,55	45,92	45	%
	- Andel uten relevant formell Utdanning	16,81	20,89	10	%	
Med- arbeidere ¹⁾	Godt arbeidsmiljø	- Medarbeidertilfredshet	4,04	4,06	4,10	1-5
		- Deltagelse i OLI (andel)	66,4	70,3	75,0	%
	Økt tilstedeværelse	- Sykefravær i %	12,3	11,6	10,0	%
		- Medarbeiderens opplevelse av å få hjelp og støtte av de rundt en på jobben	4,21	4,23	4,50	1-5
	Læring og utvikling	- Medarbeidernes opplevelse av læring og utvikling gjennom utfordrende oppgaver	4,02	4,04	4,20	1-5
		- Medarbeidernes opplevelse av å få ros/anerkjennelse	3,59	3,81	4,00	1-5
	Medarbeiderne vet hva som forventes av dem	- Medarbeidere opplevelse av hva som forventes av dem	4,65	4,65	4,70	1-5
Økonomi	God økonomistyring	- Avvik budsjett i %	-1,0	-1,9	0,0	%
	Effektiv ressursbruk	- Netto driftsutgifter til pleie og omsorg per innb 80 år og over i forhold til gjennomsnitt i ASSS kommunene	88,8	93,3	89	%

Note: 1) Ved undersøkelser er høyeste tall best.

Fra 2009 til 2010 har antall avvik på utdeling av legemidler uten delegert myndighet økt med 1535 eller 74 prosent. Årsaken er for få personer på jobb med myndighet til å utlevere medisiner.

Brukerundersøkelse

Resultatene viser at Fredrikstad har en brukertilfredshet på linje med landsgjennomsnittet eller høyere. Brukere i sykehjem scorer godt over landsgjennomsnittet, mens tilbakemelding fra pårørende til beboere i sykehjem scorer likt med landsgjennomsnittet. Resultatene for åpen omsorg viser lik score som for landsgjennomsnittet, mens brukerrepresentantundersøkelsen i forhold til psykisk utviklingshemmede ligger litt over landsgjennomsnittet. Brukerundersøkelsene gir nyttig tilbakemelding på hvilke områder vi må ha fokus på i forhold til forbedring. Det vises il vedlegg 7.

Kvalitet

I 2010 har omsorgsetaten har hatt 1 stedlig tilsyn og det er registrert 3 avvik. Det er innkommet 44 klager og 3 klager har fått medhold av fylkesmannen. Det vises til vedlegg 9.

Utvikling

Befolkningsutvikling eldre

Innbygger per 1.1.2011	Historikk/Status			
	2007	2008	2009	2010
Over 67 år	10 438	10459	10 398	10 603
Over 80 år	3 566	3 562	3 563	3 557
Over 90 år	519	527	539	575

Fra 2009 til 2010 var det en økning i aldersgruppene over 67 år og 90 år og eldre. I gruppen over 67 år økte det med 205 personer og de over 90 år med 36 personer. Aldersgruppen 80 år og eldre var stabil. Det er i gruppen 90 år og over hvor det er flest personer som har behov for plass i sykehjem.

Sykehjemsplasser/ omsorgsboliger for eldre med heldøgns bemanning

Boform	Fredrikstad pr. 31.12.2010	
	Antall plasser	Dekningsgrad 80 år+
Institusjonsplasser	569	16,0
Omsorgsbolig med døgnbemanning	88	2,5
Sum	657	18,5

Den gjennomsnittlige dekningsgraden på sykehjemsplasser for Fredrikstad er 16,0 prosent og ligger under snittet for ASSS som er 19,6 prosent. Det er viktig å se sykehjemsplasser i sammenheng med døgnbemannede omsorgsboliger da kommunene har ulik organisering på dette området.

Sykehjemsplasser/ omsorgsboliger for eldre med heldøgns bemanning

Boform	Historikk/Status			
	2007	2008	2009	2010
Institusjonsplasser	538	557	557	569
Omsorgsboliger med døgnbemanning	88	88	88	88
Antall utskrivninger i sykehjem	1 298	1 474	1 757	1 639

Fra 2007 til 2010 har antall døgnbemannede omsorgsboliger vært stabilt. Det er en økning i antall sykehjemsplasser som skyldes 12 nye plasser ved Onsøyheimen sykehjem. Aktiviteten og antall utskrivninger på sykehjemmene har vært høy.

Åpen omsorg og boveiledningstjenesten

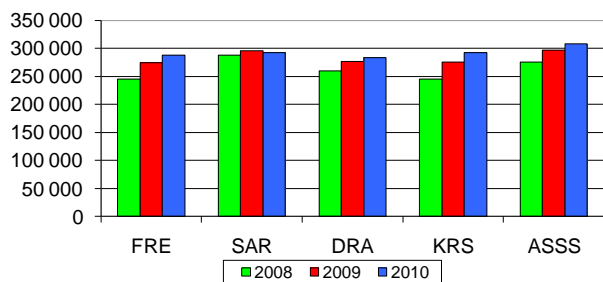
Antall brukere	Historikk/Status			
	2007	2008	2009	2010
Antall brukere av hjemmetjenesten (ikke boveil.)	2 447	2 586	2 476	2 476
Antall brukere av boveiledningstjenesten	229	253	239	244
Antall brukere med mer enn 35 t/uke bistand	127	137	146	173
Antall mottakere av omsorgslønn	64	81	94	103
Antall brukere med personlig assistent (BPA)	26	30	35	39

Note: 1) Antall brukere av hjemmetjenester gjelder kun hjemmesykepleie og hjemmehjelp. Andre type hjelpetjenester, som trygghetsalarm, matbringning og lignende er ikke medregnet.

Antall brukere i hjemmetjenesten er stabilt og det er en liten økning i antall brukere av boveiledningstjenester. Antall mottagere av omsorgslønn og BPA har økt i perioden. Omsorgstjenesten har en økning i antall enkeltbrukere som krever mye ressurser. Det er igangsatt en nærmere gjennomgang for blant annet å se på organiseringen av tjenestetilbudet i forhold til pleietyngde og ressursbruk i 2010. Arbeidet fortsetter i 2011.

Sammenligninger/nøkkeltall

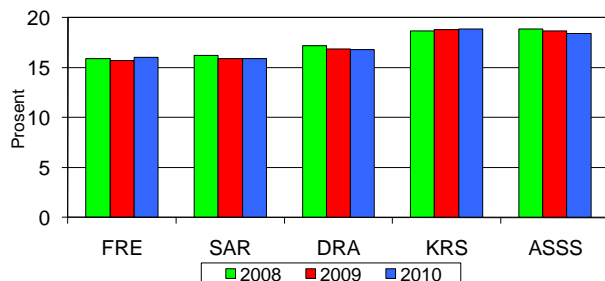
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg per innbygger 80 år og over

Note: Tallene for 2010 er ureviderte kostra-tall. Korrigeringer av tallene kan forekomme.

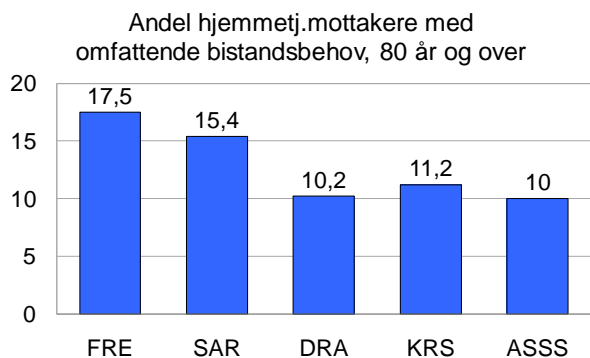
Fredrikstad kommune har en økning i netto driftsutgifter til pleie og omsorg per innbygger 80 år, men ligger fremdeles lavere enn snittet for ASSS-kommunene. Fredrikstad kommune har en høyere andel eldre i befolkningen 80 år og over enn ASSS-kommunene som forklarer at netto driftsutgifter per innbygger ligger lavere.

Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år og over

Note: Tallene for 2010 er ureviderte kostra-tall. Korrigeringer av tallene kan forekomme.

Dekningsgraden av plasser i institusjon er stabil og lavere enn snittet for ASSS-kommunene. Lavere institusjonsdekning medfører høyere bistandsbehov i hjemmetjenesten. Det er til enhver tid cirka 60 søkere på venteliste til sykehjemsplass. Det er utfordringer knyttet til at brukere som er tildelt langtidsopphold midlertidig oppholder seg i korttids- og avlastningsplasser. Dårligere tilgjengelighet på avlastningsplasser gir mer belastning for pårørende.

Note: Tallene for 2010 er ureviderte kostra-tall. Korrigeringer av tallene kan forekomme.

Andelen brukere med omfattende bistandsbehov er høyere enn gjennomsnittet til ASSS-kommunene. Lav institusjonsdekning gir større behov for tjenester i hjemmet.

Sammenligninger/nøkkeltall

Kostra nøkkeltall	Fr.stad 2008	Fr.stad 2009	Fr.stad 2010	Sarpsborg 2010	Drammen 2010	Kr.sand 2010	ASSS 2010
Netto driftsutgifter til pleie og omsorg per innbygger	11 977	13 218	13 820	14 111	13 093	12 078	12 471
Netto driftsutgifter til pleie og omsorg per innbygger 80 år og over	244 575	274 482	289 772	292 432	282 858	292 260	308 167
Netto driftsutgifter per institusjonsplass	645 216	706 357	714 608	717 729	1000958	701 530	916 806

Note: Endelige tall vil foreligge ved Kostra-rapportering i juni.

Netto driftsutgifter per innbyggere er høyere i Fredrikstad enn snittet i ASSS-kommunene. Fredrikstad kommune har en høyere andel eldre i befolkningen 80 år og over enn ASSS-kommunene. Dette forklarer at netto driftsutgifter per institusjonsplass ligger lavere.

Måloppnåelse

Brukere og kvalitet

Mål	Aktiviteter/tiltak	Måloppnåelse
<p>Tilbudet til brukerne holder god faglig standard.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brukertilfredsheten er <i>høyere enn</i> landsgjennomsnittet. - Tilpasses fremtidens omsorgsutfordringer. - Aktivisering og kulturelle tilbud vektlegges. - Alvorlig syke og døende har tilbud om tilrettelagte tjenester hjemme eller i sykehjem. - Personer med demens og deres pårørende har tilbud om en kvalitativ god og helhetlig tiltakskjede. 	<ul style="list-style-type: none"> - Alle virksomheter gjennomfører brukerundersøkelse i 2010. - Revidert Omsorgsplan implementeres for perioden 2010 – 2016. - Den kulturelle spaserstokk – ny søknad om statlige tilskudd til kulturtilbud. - Innføre "Lottemodellen" ved Emil Mørchs Minne i 2010. - Lindrende behandling og omsorg ved livets slutt – tiltaksplan, ble vedtatt i Sosial- og omsorgs utvalget 5.3.2009, Tiltak iverksettes i tråd med vedtak. - Deltagelse som modell/utviklingskommune i fht. implementering av Demensplan 2015 på områdene utredning og diagnostisering av demens, pårørende skole og dagtilbud til personer med demens. - Demensteamet videreutvikles. - Innføring av felles omsorgsfilosofi i omsorgetaten gjennom felles interregionalt prosjektarbeid 2009/2010. - Demensplan for Fredrikstad kommune som vedtas i 2009 følges opp i handlingsplanperioden. 	<ul style="list-style-type: none"> - Brukerundersøkelser i 2010: <ol style="list-style-type: none"> 1. Hjemmetjenesten, score 3,3 (landsgjennomsnitt 3,3). 2. Sykehjem, score 3,7 (3,3). 3. Pårørende i institusjon, score 3,1 (3,1). 4. Brukerrepresentant for utviklingshemmede, score 3,1 (3,0). - Arbeidet er utsatt. Det vurderes i stedet å utarbeide en felles plan for omsorg og sosiale tjenester med oppstart i 2011. - Gjennomført. - Modellen er innført og skal evalueres i 2011. Prosjektet anses vellykket så langt. - Palliativ avdeling ble utsatt i 2010, men vedtatt opprettet i 2011. - LCP – en tiltaksplan for omsorg til døende og deres pårørende er innført ved Glemmen og Borge sykehjem i 2010. Innføres ved de øvrige sykehjemmene i 2011. - Kommunen har deltatt aktivt i prosjektet som ble avsluttet i 2010. - Demensteamet ble i 2010 styrket med 0,5 årsverk. - Felles omsorgsfilosofi – prosjektet ble avsluttet i 2010 og videreføres nå i den ordinære driften. - Fredrikstad kommune deltar i regionalt nettverk som skal samarbeide om dette arbeidet fremover.
<p>Utviklings-/funksjonshemmede får et individuelt og helhetlig tjenestetilbud.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Deltagelse i pilotprosjektet BAS (Brukerorientering, Arbeidstrening og Samordning) som bruker virkemidler som ligger i NAV-reformen. Oppstart 2010/2011. - Samorganisering av dagsentre for funksjonshemmede og boveiledningstjenesten. Oppstart i 2010. 	<ul style="list-style-type: none"> - På grunn av avslag på søknad om midler i Arbeidsdirektoratet startet ikke prosjektet opp. - Dagtilbudet og boveiledningstjenesten ble organisert under en ledelse fra 1. januar 2010.

Mål	Aktiviteter/tiltak	Måloppnåelse
	<ul style="list-style-type: none"> - Utrede årsaken til at brukere under 67 år i Fredrikstad kommune mottar flere timer bistand enn tilsvarende brukere i øvrige ASSS kommuner sett i forhold til målt bistandsbehov. 	<ul style="list-style-type: none"> - Et konsulentfirma er engasjert for å gjennomføre utredningen. Resultatet foreligger våren 2011.
<p>Fredrikstads befolkning får større mulighet til selv til å kjøpe en bolig med livsløpsstandard og med tilgang til fellesarealer som driftes med døgnbemanning etter behov.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Motivere/stimulere til privat utbygging i samarbeid med Seksjon for regulering og teknisk drift. 	<ul style="list-style-type: none"> - Omsorgstjenesten har gitt råd og veiledning til 3-4 byggeprosjekter.
<p>Sykehjemmene og kjøkkentjenesten i samarbeid sørger for at de ernæringsmessige og sosiale aspekter ved beboernes måltider er ivaretatt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Implementere resultatene fra prosjektet. Ernæringsmessige og sosiale aspekter ved mat og måltider for beboere i sykehjem, fra 2009, sammen med nye nasjonale faglige retningslinjer for forebygging og behandling av underernæring i prosedyrer for tjenestetilbudet. 	<ul style="list-style-type: none"> - Det er innført et måltid mer per døgn. - Ernæringsjournal er delvis tatt i bruk. - Det pågår en omarbeidelse av prosedyrer som skal ivareta ernæringsmessige og sosiale aspekter ved mat og måltider i sykehjem. Ferdigstilles i 2011.
<p>Kvalitetsutvikling foregår på alle nivåer.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tverrfaglig samarbeid er satt i system. - Fagsystemet Gerica fungerer optimalt. - Fagutviklingsteamet - samarbeid mellom Høgskolen i Østfold (HiØ) og kommunen - er pådriver for gjensidig utviklingsarbeid i omsorg. - Egen Forsknings- og utviklingsenhet (FOU) -enhet ved Glemmen sykehjem, undervisningssykehjemmet i Østfold. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kontinuerlig opplæring og ha et spesielt fokus på utfordrende områder. - Implementere seksjonens vedtatte rutiner for tverrfaglig samarbeid. - Implementere rutiner vedtatt i Administrativt samarbeidsutvalg (SØ og Østfoldkommunene). - Større fokus på bruk av individuell plan. - Systemet brukes aktivt i saksbehandling/dokumentasjon. - Ansatte får opplæring etter behov. - Handlingsplan for bruk av funksjonalitet i fagprogrammet gjennomføres. - Kompetansehevende tiltak i samarbeid med HiØ; <ul style="list-style-type: none"> - Faglig nettverk. - Fagutvikling og forskning. - Virksomhetsplan for Undervisningssykehjemmet (USH) følges opp. 	<ul style="list-style-type: none"> - I 2010 er det gitt opplæring på: <ul style="list-style-type: none"> - Et forenklet plattformkurs - IPLoS – nasjonalt helseregister - Gerica – fagprogram - Kvalitetsutvikling og avvik - Pasientrettighetslovens § 4A - Rutiner for tverrfaglig samarbeid er under revisjon. - Rutiner er implementert i 2010 og informasjon /opplæring videreføres i 2011. - Prosedyrer, veileder og mal for individuell plan ble revidert i 2010. - Systemet brukes aktivt. Det er satset på å gi opplæring til pleiepersonell i bruk av fagsystemet. I 2010 har ansatte i åpen omsorg og kortidavdelinger på sykehjem prioritert. - Omsorgsetaten har hatt et nært samarbeid med Høgskolen. - Virksomhetsplanen er ivaretatt.

Økonomisk resultat

Omsorg <i>Tall i tusen kroner</i>	Regnskap 2010			Justert budsjett 2010			Avik	Avik i
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	Netto kr	%
Omsorg felles	6 836	-55 147	-48 311	10 119	-47 102	-36 983	11 328	-30,6
Borge sykehjem	60 450	-14 647	45 803	58 758	-11 901	46 857	1 054	2,2
Fjeldberg sykehjem	35 826	-8 664	27 162	33 946	-7 234	26 712	-450	-1,7
Glemmen sykehjem	57 913	-13 652	44 261	55 953	-11 063	44 890	629	1,4
Onsøyheimen	50 650	-8 603	42 047	46 757	-7 165	39 592	-2 455	-6,2
Smedbakken sykehjem	43 245	-11 892	31 353	42 015	-9 732	32 283	930	2,9
Torsnes sykehjem	19 959	-5 180	14 779	18 078	-3 911	14 167	-612	-4,3
Solliheimen sykehjem	41 921	-9 983	31 938	41 555	-8 719	32 836	898	2,7
Gressvik sykehjem	36 774	-10 821	25 953	36 587	-9 443	27 144	1 191	4,4
Kråkerøy åpen omsorg	28 932	-3 000	25 932	26 351	-2 141	24 210	-1 722	-7,1
Østsiden åpen omsorg	47 351	-4 258	43 093	44 144	-2 975	41 169	-1 924	-4,7
Fjeldberg åpen omsorg	38 618	-4 042	34 576	36 443	-2 689	33 754	-822	-2,4
Holmen åpen omsorg	32 917	-3 021	29 896	34 380	-3 229	31 151	1 255	4,0
Glemmen åpen omsorg	45 655	-6 485	39 170	44 395	-5 851	38 544	-626	-1,6
Onsøy åpen omsorg	47 877	-4 760	43 117	48 598	-3 889	44 709	1 592	3,6
Omsorgstj. Borge	79 431	-9 573	69 858	77 811	-9 171	68 640	-1 218	-1,8
Omsorgstj. Rolvsøy	53 324	-9 391	43 933	50 276	-7 035	43 241	-692	-1,6
Boveiledning Nord	74 479	-6 523	67 956	60 998	-4 921	56 077	-11 879	-21,2
Boveiledning Syd	71 003	-7 552	63 451	64 033	-4 731	59 302	-4 149	-7,0
Boveiledning Vest	63 086	-11 251	51 835	56 556	-9 773	46 783	-5 052	-10,8
Boveiledning Øst	73 351	-4 931	68 420	69 239	-3 966	65 273	-3 147	-4,8
Kjøkkentjenesten	50 315	-18 357	31 958	49 593	-17 255	32 338	380	1,2
Omsorg totalt	1 059 913	-231 733	828 180	1 006 585	-193 896	812 689	-15 491	-1,9

<i>Tall i tusen kroner</i>	Regnskap	Budsjett	Avik i kr	Avik i %
Brutto utgifter	1 059 913	1 006 585	-53 328	-5,3
Brutto inntekter	-231 733	-193 896	37 837	19,5
Netto resultat	828 180	812 689	-15 491	-1,9

Omsorgsetaten har et samlet merforbruk på 15,5 millioner kroner. Avvikene varierer mellom virksomhetene da 9 virksomheter har en innsparing på til sammen 19,2 millioner kroner og 13 virksomheter har et merforbruk på 34,7 millioner kroner. Det er innenfor boveiledningstjenesten hvor merforbruket er størst.

Merutgifter er i hovedsak knyttet til brukere med omfattende behov. Fra 2009 til 2010 har antall brukere med 35,5 timer per uke eller mer økt med 11,7 prosent (fra 307 til 343 brukere), noe som igjen generer økt bemanning. Samorganisering av dagtilbud og boveiledningstjenesten hadde et innsparingstiltak i 2010 som ikke har gitt forventet effekt og har derfor medført merforbruk. Sykehjemmene har hatt en restriktiv innleie av vikarer for å holde utgiftene nede.

Merinntekter på 37,8 millioner kroner relaterer seg i stor grad til sykepengerefusjoner, egenandeler, ressurskrevende tjenester, øremerkede tilskudd og fondsføringer. Flere brukere og en andel av kortidsplasser belagt med langtidsplasser på sykehjem har gitt økt egenandel.

Omsorg felles har et mindreforbruk på 11,3 millioner kroner. Det har sammenheng med ressurskrevende brukere, ufordelte midler til sykehjem og åpen omsorg. Midlene foreslås omdisponert og brukt til inndekking av underskudd.

Sykehjemmene har et mindreforbruk på 1,2 millioner kroner. Økt egenandel har bidratt til et godt resultat. Samtidig har virksomhetene hatt en restriktiv innleiepoltikk for å holde utgiftene nede. Flere virksomheter har også hatt utagerende brukere gjennom store deler av året, hvor det har vært nødvendig med ekstra innleie.

Åpen omsorg har et merforbruk på 4,2 millioner kroner. Flere virksomheter har hatt brukere med omfattende behov, noe som har gitt økte lønnskostnader.

Boveiledningstjenesten har et merforbruk på 24,2 millioner kroner i 2010. Dette skyldes brukere med omfattende behov som krever ekstra bemanning. I tillegg har samorganisering dagtilbud og boveiledningstjenesten ikke gitt planlagt effekt.

Kjøkkentjenesten har et mindreforbruk på 0,4 millioner kroner i 2010. Det skyldes økt salg.

Oppnåelse av salderingstiltak

Salderingstiltak	Beløp (i hele tusen)	Resultat – oppnåelse
<i>HP2010-2013</i>		<i>Vedtatt innsparing 15,1 millioner kroner</i>
Kjøkkentjenesten – kommunalt foretak.	-1 600	Utsatt - innsparingskravet er i stor grad finansiert ved økt salg.
Oppstart cateringvirksomhet – kjøkkentjenesten.	-1 000	Gjennomført.
Redusere tiltak i sykehjem.	-500	Gjennomført.
Redusere sykefravær.	-2 000	Virksomhetene har hatt stort fokus på nærvær gjennom hele året. Sykefraværet er redusert noe, men det er vanskelig å beregne effekten av dette tiltaket.
Samorganisere dagtilbud og boveiledningstjenesten.	-10 000	Tiltaket har ikke gitt planlagt effekt i 2010. Det pågår arbeid og det forventes en effekt i 2011.
<i>1. tertial 2010</i>		<i>Vedtatt innsparing 9,4 millioner kroner</i>
Dobbeltrom – frivillige-sykehjem.	-3 500	Liten effekt i 2010. På Fjeldberg sykehjem ble en avdeling avvirket høsten 2010. Det er vedtatt gjenåpning i 2011.
Bedre tilpasset botilbud boveiledning.	-1 500	Tiltaket har ikke gitt planlagt effekt i 2010.
Standardreduksjon åpen omsorg	-2 000	Standardreduksjon er gjennomført, men noen av virksomhetene i åpen omsorg har merforbruk i 2010 av andre årsaker.
Generelt kutt i seksjonen	-2 400	Kuttet ble fordelt på alle virksomhetene, men flere av virksomhetene har merforbruk av andre årsaker.
Sum	-24 500	

Status over- og underskudd – plan for bruk og inndekking

Fredrikstad kommune har et samlet negativt driftsresultat for 2010 og den økonomiske situasjonen gir ikke rom for å bruke overskudd i 2011. Overskudd må fryses til økonomien igjen gir rom for dette.

Samlet over- og underskudd per virksomhet og forslag til omdisponeringer følger av vedlegg 13.

Rådmannen foreslår følgende omdisponeringer:

Omsorg felles; 11,3 millioner kroner i overskudd
Midlene vil i sin helhet benyttes til inndekking av underskudd i seksjonen.

Sykehjemmene; 1,2 millioner kroner i samlet overskudd.
Det foreslås en omdisponering av overskudd på til sammen 3 millioner kroner ved 4 sykehjem til inndekking av underskudd.

Åpen omsorg; 4 millioner i samlet underskudd

Det foreslås en omdisponering av overskudd på 2,7 millioner kroner ved 2 av virksomhetene i åpen omsorg til inndekking av underskudd.

Boveiledningstjenesten; 24,2 millioner kroner i samlet underskudd

Boveiledningstjenesten har liten mulighet for inndekking av underskudd utover de rammer og innsparingstiltak som er vedtatt i 2011. Beløpet foreslås inndekket i 2012 og 2013.

Kjøkkentjenesten; 0,38 millioner kroner i overskudd

Det foreslås en omdisponering på 0,3 millioner kroner til inndekking av underskudd.

Øremerkede tilskudd, gaver og fond.

Fredrikstad kommune har mottatt gaver og øremerkede tilskudd i 2010. Alle gaver og tilskudd fra 2010 og tidligere, og som ikke er brukt er avsatt på fond, se vedlegg 15.

Undervisningssykehjem ved Glemmen har mottatt 0,7 millioner kroner i øremerkede tilskudd i 2010, av disse er 0,2 millioner kroner overført til 2011 og 0,4 millioner kroner er avsatt tidligere; avsetning per 31.12.2010 0,6 millioner kroner.

Investeringer

Fredrikstad kommune har vært avsatt 1 million kroner til innkjøp av utstyr i ved sykehjemmene. Regnskapet for 2010 viser et forbruk på 0,8 millioner kroner.

Personalressurser

Detaljerte tabeller per virksomhet med kommentarer til årsverk, overtid og sykefravær er vedlagt, vedlegg 10.

Årsverk

Budsjetterte årsverk, brukte årsverk, avvik, antall ansatte

Virksomheter	Brukte ¹⁾	Brukte ¹⁾	Budsjett 2010	Avvik ²⁾ 2010	Ansatte ³⁾ 2009	Ansatte ³⁾ 2010
	2009	2010				
Omsorg	1 325,38	1 470,87	1 393,33	77,57	2 274	2 401

Note: 1) og 3) Ansatte i permisjon med lønn og uten lønn er ikke med i tallmaterialet.

2) Avvik mellom budsjetterte og brukte årsverk.

For 2010 er det brukt totalt 78,01 årsverk utover budsjett.

Overtid

	Beløp i kroner ¹⁾		Antall timer		Endring i antall timer i %
	2009	2010	2009	2010	
Omsorg	12 672 550	13 831 060	48 873	49 939	2,18

Note: 1) Kronebeløpet er eksklusiv feriepenger.

Fra 2009 til 2010 er det en økning i antall timer overtid på 2,18 prosent og det er utbetalt 1,2 millioner kroner mer. Det er en utfordring å rekruttere kvalifisert personell ved fravær. Det er benyttet forskjøvet arbeidstid og overtid. Det er vanskelig å rekruttere ansatte med høgskolekompetanse, særlig i forhold til omsorgskrevende brukere.

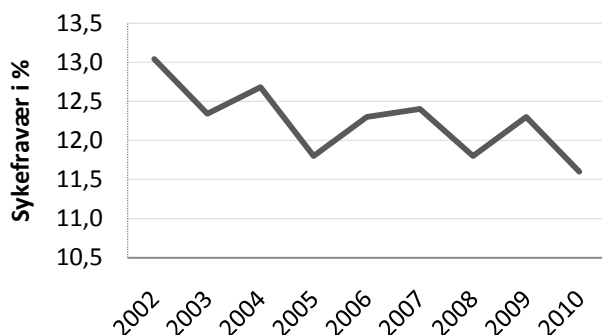
Sykefravær

Virksomheter	Prosent		
	2008	2009	2010
Omsorg	11,80	12,30	11,6

Fra 2009 til 2010 er sykefraværet redusert med 0,7 prosentpoeng eller 5,7 %. For 2010 utgjør sykefraværet 42.674 dagsverk (ca 164 årsverk). Fredrikstad kommune inngikk samarbeidstevtale om

et mer inkluderende arbeidsliv med NAV Arbeidslivssenter i 2002. I tidsperioden 2002-2010 er sykefraværet i omsorg redusert med 11%.

Utvikling i sykefravær

Helse, miljø og sikkerhet (HMS) Arbeidsmiljøutvikling

BIA-rapportering 2010 (1/1 – 31/12)

	2008	2009	2010
<i>Alle ledere og ansatte som er sykmeldte skal følges opp i samsvar med Fredrikstad kommunes BIA-prosedyre:</i>			
1.1 Antall person-saker (ikke eventuelt-saker) som er drøftet i BIA-utvalget. (Samme person-sak i flere møter teller som 1 sak).	248	262	254
1.2 Antall individuelle oppfølgingsplaner som er utarbeidet	287	274	250
1.3 Antall person-saker som er arbeidsmiljørelatert	122	113	25
1.4 Antall tilsatte som er tilbakeført til egen stilling	138	216	169
1.5 Antall tilsatte som er tilbakeført til del av egen stilling	107	40	41
1.6 Antall tilsatte som er omplassert til annet arbeid i kommunen	29	5	17
1.7 Antall tilsatte som har vært gradert sykmeldt	199	208	163
1.9 Samlet tilretteleggingstilskudd innvilget fra NAV	505 291	639 447	489 602
1.10 Samlet beløp innvilget fra attføringsutvalget	67 933	37 497	224 515
1.11 Antall gjennomførte BIA-utvalgsmøter	96	104	92

Note: Punkt 1.8 (Antall tilsatte som har hatt permisjon uten lønn på grunn av sykdom) er utgått per 01.01.08.

Det har vært avholdt 92 BIA-møter og 254 personer har fått drøftet sitt fravær. Det har vært avholdt flere dialogmøter HMS-representant og ansattes lege har vært tilstede. De fleste sykemeldte er tilbakeført til egen stilling eller deler av sin stilling. Av helsemessige grunner har 17 personer ikke fortsatt i egen stilling, men omplassert til annet arbeid i kommunen.

Arbeidsmiljørelatert fravær er vanskelig å definere. Flere ansatte har fravær på grunn av muskel- og sjelett lidelser. Virksomhetene har arbeidet aktivt med å forebygge sykefravær og det har vært fokus på forflytningsteknikk og godt HMS-arbeid. I 2010 har det også vært fokus på forebygging av vold og trusler i nære relasjoner, og det har vært utdannet TROLL-veiledere som har bistått med internundervisning.

Fredrikstad kommune er en IA-bedrift og 14 virksomheter har mottatt totalt 489.602 kroner i tilretteleggingstilskudd. Fredrikstad kommunes attføringsutvalg og 8 virksomheter er tildelt til sammen 224.515 kroner.

Medarbeidertilfredshet

Medarbeiderundersøkelse ble gjennomført i februar 2010. Resultater følges opp i den enkelte virksomhet.

Likestilling

Omsorgsyrket er sterkt kvinnedominert og det er ønskelig med flere menn. Arbeidsforholdene er tilrettelagt for både menn og kvinner. Flere gutter har hatt praksisplass gjennom utdanningsinstitusjoner i 2010.

Sosiale tjenester

Kjerneoppgaver

Sosiale tjenester omfatter tiltak innenfor følgende områder:

- forebygging og tidlig intervensjon
- kartlegging, veiledning og henvisning samt etablering av individuelle planer
- økonomisk bistand og gjeldsrådgivning
- arbeidsavklaring og kvalifisering
- rehabiliterings – og attføringstiltak, koordinerende enhet
- hjelpetiltak i forhold til rusavhengighet (tvang)
- psykisk helsearbeid
- boligtildeling samt bistand til å etablere og beholde bolig
- formidling av husbankens låne- og tilskuddsordninger
- aktivitetstiltak, støttekontakt- og avlastningsordninger
- mottak og integrering av flyktninger
- fastlegeordningen og leger i offentlige allmenntjenestestillinger
- legevakt, medisinsk nødmeldetjeneste dagtid
- fysio- og ergoterapitjenester, syn – og hørselskontakter
- overgrepsmottak Østfold
- krisesenter
- feltpleie.

Organisering

Sosiale tjenester består av fire virksomheter:

- Forebyggende og kurative helsetjenester
- Virksomhet rus, psykiatri, bolig og flyktningarbeid
- ODA (omsorgslønn og avlastningstilbud til funksjonshemmede)
- NAV.

Viktige hendelser 2010

Ny NAV lov § 14 a

Ny lov gir brukere vedtaksfestet rett til behovs – og arbeidsevnevurdering som virkemiddel til arbeid.

LAR - legemiddelassistert rehabilitering

Ny LAR forskrift om gir flere rusavhengige rett til LAR tiltak.

Kommunal overtagelse av Krisesenter, etablering av krisesenter for menn

Fredrikstad kommune overtok ansvaret for krisesenteret i 2010. Det ble inngått samarbeidsavtale mellom partene og tilrettelegging av nytt tilbud for menn ble gjennomført.

Flytting og ny etablering av Legevakt

Legevakten ble etablert på Værsteområdet september 2010.

Samhandlingsreformen

Det ble i 2010 etablert et interkommunalt prosjekt om Samhandlingsreformen og Lokalmedisinsk senter.

Innføring av fagsystemer

Nav etablerte nytt fagsystem Socio og rusavdelingen tok i bruk Gerica i 2010.

Målekart

Målekartet viser resultater fra tre virksomheter; Virksomhet rus, psykiatri, bolig og flyktningarbeid (RPBF), Forebyggende kurative helsetjenester (FKH) og NAV. Virksomhetene RPBF og FKH har til sammen 13 avdelinger. NAV har 3 ulike seksjoner med til sammen 8 avdelinger. Virksomhetenes seksjoner og avdelinger har svært varierende tjenesteområder og er til dels lite sammenlignbare. NAV er underlagt egne statlige målekart/indikatorer i tillegg til eksisterende kommunale måleverktøy.

Målekart – resultater

Fokus-område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultater		Mål 2010	Skala
			2009	2010		
Brukere/ Kvalitet	Virksomhet RPBF					
	- Tilpassede tjenester	- Selvhjulpne intro.deltagere	17	16	22	Antall
		- Andel utskrevne i medikament fritt Ettervern/rusfrihet	69	36	70	%
		- Andel brukere med aktiv støttekontakt	86	81,5	90	%
	- Brukermedvirkning	- Brukerundersøkelse totalskår	3,1	3,2	3,3	1-4
	- Tydelig informasjon	- Formidling av informasjon	..	2,9	..	1-4
	- Serviceinnstilte medarb	- Respektfull behandling	..	3,3	..	1-4
	Virksomhet FKH					
	- Tilpassede tjenester	- Brukerundersøkelse totalskår	..	4,9	..	1-6
	- Brukermedvirkning	- Hjelp og økt aktivitet	..	4,0	4,2	1-6
	- Tydelig informasjon	- Blir hørt – mål og behov ivaretatt	..	5,1	5,0	1-6
	- Serviceinnstilte medarb	- Formidling av informasjon	..	4,1	4,0	1-6
	- Tverrfaglig samarbeid	- Respektfull behandling	..	5,7	5,6	1-6
		- Samordning av tjenesten Fysio og ergoterapi	..	5,2	5,1	1-6
	Virksomhet NAV					
- Tilpassede tjenester	- Brukerundersøkelse totalskår	..	2,5	..	1-4	
- Flere i arbeid/ aktivitet, færre på stønad	- Endring antall mottakere av økonomisk sosialhjelp			-5,7	%	
	- Endring antall mottakere av sosialhjelp 18 – 24 år			-10,5	%	
	- Antall KVP deltagere	..	173	189	Antall	
- Brukermedvirkning	- Brukernes opplevelse av å bli hørt og innflytelse	..	2,2	3,0	1-4	
Med- arbeidere ¹⁾	Godt arbeidsmiljø	- Medarbeidertilfredshet	3,86	3,82	4,00	1-5
		- Deltagelse i OLI (andel)	71,7	67,5	..	%
	Økt tilstedeværelse	- Sykefravær i %	10,8	9,5	9,5	%
		- Medarbeiderens opplevelse av å få hjelp og støtte av de rundt en på jobben	4,28	4,20	..	1-5
	Læring og utvikling	- Medarbeidernes opplevelse av læring og utvikling gjennom utfordrende oppgaver	3,99	3,94	4,20	1-5
		- Medarbeidernes opplevelse av å få ros/anerkjennelse	3,26	3,57	..	1-5
	Medarbeiderne vet hva som forventes av dem	- Medarbeidere opplevelse av hva som forventes av dem	4,32	4,33	4,50	1-5
Økonomi	God økonomistyring	- Avvik budsjett i % 2010	-0,2	-7,8	-0,0	%
Samfunn	Virksomhet NAV					
	- En enhetlig og effektiv arbeids – og velferds	- Gj.snitt saksbehandlingstid økonomisk sosialhjelp	..	3-4	3	Uker
			..			

Fokus- område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultater		Mål 2010	Skala
			2009	2010		
	forvaltning	- Gj.snitt saksbehandlingstid AAP		5-7	5	Uker
	- Et velfungerende arbeidsmarked	- Antall reg. arb.søkere - Antall reg. arb.søkere 18 – 24 år	4 014 657	6 071 682	.. ..	Ant. Ant.

Note: Det er ikke fastsatt mål på alle indikatorene.

Brukerundersøkelse

Forebyggende kurative helsetjenester har i 2010 høyere skår en landsgjennomsnittet på alle indikatorer, bortsett fra fysisk miljø og resultat for brukere. Rus, psykiatri, bolig og flyktning rapporterer jevnt over samme skår som i 2009. NAV har en lavere svarprosent og skår i 2010 enn året før. Det vises til vedlegg 8.

Kvalitet

Sosialtjenesteområdet er i dialog med kommunalt Klage og tilsynsorgan, brukerombud, kommunerevisjon og Fylkesmann i Østfold. Fredrikstad etablert et Samarbeidsforum med 11 frivillige organisasjoner innen rusfeltet i Fredrikstad. Kommunen gis tilbakemeldinger på tjenesteområdets omfang, innhold og kvalitet. Brukerorganisasjoner er delaktig i faglig utviklingsarbeid via arbeid i styrings- og prosjektgrupper. I 2010 har sosiale tjenester hatt 1 stedlig tilsyn og det er registrert 4 avvik. Det er innkommet 208 klager og 19 klager har fått medhold av fylkesmannen. Det vises til vedlegg 9.

Utvikling

Arbeids- og sysselsettingstiltak og økonomisk sosialhjelp

	Historikk/Status			
	2007	2008	2009	2010
Antall klienter som har mottatt økonomisk sosialhjelp	2 191	2 147	2 281	2 161
Antall deltagere KVP (kvalifiseringsprogram)	..	..	17	173
Antall avsluttet KVP (kvalifiseringsprogram)	..	..	..	72
Antall registrerte arbeidssøkere	..	2 865	4 014	6 071

Note: Kvalifiseringsordningen ble igangsatt 2009.

Økningen i antall KVP-deltagere må ses i sammenheng med en reduksjon i antall klienter som mottar sosialhjelp. 122 personer innenfor KVP-ordningen har mottatt supplerende sosialhjelp i 2010 og 72 personer avsluttet KVP-programmet i løpet av 2010. Av disse mottar om lag halvparten arbeidsavklaringspenger (AAP), resten er enten i arbeid, mottar uførepensjon eller er i arbeids-, utdannings- eller arbeidstiltak. NAV har i 2010 hatt flere tiltak og prosjekter rettet mot ulike brukergrupper. Det kan nevnes Ung i arbeid, Somaliaprojektet og Ruskoordinatorer og sosialkonsulent i videregående skole.

Rustjenester

	Historikk/Status			
	2007	2008	2009	2010
Antall brukere innenfor rustjenesten	..	..	353	407
Antall brukere i LAR - legemiddelassistert rehabilitering	57	71	72	131
Antall brukere i ettervern per 31.12.10	31	25	22	25
Antall brukere i miljøarbeidertjenesten	..	..	45	36
Antall beboere Ilaveien (30 plasser)	29	29	29	28

Antall brukere med betydelige rusproblemer har økt med 54 personer fra 2009 til 2010. Hver ruskonsulent har i snitt oppfølgingsansvar for ca 45–50 brukere. Miljøarbeidertjenesten har nedgang i antall brukere. Det har sammenheng med dreining av ressurser mot særskilte bomiljøer, tyngre brukergruppe og at flere brukere har fått alternative tilbud.

Antall LAR klienter i kommunal rehabilitering har økt med 59 personer fra 2009 til 2010. Det har sammenheng med at ny LAR forskrift liberaliserte ordningen.

Psykisk helsevern

	Historikk/Status			
	2007	2008	2009	2010
Antall brukere som mottar psykiatriske helsetjenester	210	245	170	170
Antall brukere i kommunalt psykiatrisk dagtilbud - U3	137	152	135	120

Note: Tabellen er underrapport da juli måned 2010 falt ut av registreringer.

170 aktive brukere som mottar psykiatriske helsetjenester; derav 80 nye brukere. Det er en nedgangen i antall brukere av U3. Standardreduksjon i dagtilbudet (salderingstiltak - 1 mill. kr.) førte til 5 måneders inntakstopp, kortere åpningstid og færre gruppetilbud.

Støttekontakttjenester, avlastningstiltak og omsorgslønn i ODA

	Historikk/Status			
	2007	2008	2009	2010
Antall brukere innvilget støttekontakt per 31.12	491	453	472	487
Antall timer støttekontakt totalt per 31.12 ¹⁾	93 958	89 388	88 322	85 680
Antall brukere med avlastning per 31.12 ²⁾	173	194	206	209
Antall vedtakstimer i snitt per uke i avlastningstjenesten ²⁾	4 178	4 998	5 983	5 816
Antall vedtakstimer i snitt per uke i barnebolig ²⁾	566	230	398	734
Omsorgslønn – antall personer ²⁾	116	150	158	171
Antall fram møtte ved legevakta	19 304	18 935	17 923	19 427
Antall voldsutsatte pasienter registrert ved legevakta	181	161	162	127

Note: 1) Årstimeforbruket er beregnet slik: antall brukere per 31.12. x antall timer per måned. De færreste nye brukere har helårseffekt og årstimerforbruket gir ikke et eksakt bilde av forbruket.

2) Statistikken for avlastningstjenesten, barnebolig og omsorgslønn er endret i forhold til årsrapporten for 2009.

Fra 2009 til 2010 er det en økning i antall brukere som har fått innvilget støttekontakt. Antall timer støttekontakt er redusert, ved at det i større grad er iverksatt gruppeaktiviteter.

Det er en økning i antall brukere og antall personer som mottar omsorgslønn. I snitt er antall vedtakstimer i avlastningstjenesten per uke redusert, men det er en økning i antall vedtakstimer innenfor barnebolig. Dette skyldes ekstra ressursinnsats på enkeltbrukere med halvårsvirkning i 2009 og helårsvirkning i 2010.

Fra 2009 til 2010 har legevakta en økning i antall legekonsultasjoner med 4 prosent. Av 127 voldsutsatte pasienter utgjør vold i nære relasjoner 13,4 prosent.

Antall legeårsverk har vært stabilt de siste årene. I 2009 fikk Fredrikstad tilført tre nye kommunale fysioterapeuter øremerket, eldre noe som innebærer en styrking av tilbudet på sykehjem, hjemmebasert rehabilitering og forebyggende grupper for eldre. Til tross for dette ligger Fredrikstad kommune lavest i ASSS-nettverket. Fredrikstad har ingen fysioterapeuter i skolehelsetjenesten, psykisk helsearbeid eller folkehelseiltak og har lav ergoterapidekning.

Flyktninger

	Historikk/Status			
	2007	2008	2009	2010
Totalt antall bosatte flyktninger	513	473	297	337
Antall bosatte flyktninger via UDI	63	42	51	50
Antall flyktninger som mottar introduksjonsstøtte	112	114	133	144

I 2010 ble det bosatt 50 flyktninger, derav 10 mindreårige flyktninger. Manglende botilbud gir lang ventetid på bosetting. I 2010 var 14 av 50 bosatte flyktninger familiegjenforeninger.

Introduksjonsprogrammet skal være kvalifiserende og føre til utdanning eller arbeid. Fredrikstad har en måloppnåelse på 48 prosent. Det er en 6. plass i landet og en forbedring fra 2009.

Forebyggende kurative helsetjenester

	Historikk/Status			
	2007	2008	2009	2010
Antall legeårsverk per 10 000 innbyggere	..	9,6	9,4	9,8
Andel åpne fastlegelister *	20%	31%	30%	..
Antall fysioterapeuter per 10 000 innbyggere	7,6	7,5	7,6	7,6
Antall ergoterapeuter per 10 000 innbyggere	0,14	1,5	1,9	..
Antall frammøtte ved legevakta	19 304	18 935	17 923	19 427
Antall voldsutsatte pasienter registrert ved legevakta	181	161	162	127

Note: * Det foreligger igen Kostra-tall per mars. Tall vil foreligge i juni.

Antall legeårsverk har økt. Andel åpne på fastlegelister i Fredrikstad kommune har lagt på 30%, og er omlagt på ASSS-snittet. I 2009 hadde Fredrikstad kommune en økning av fysioterapeuter. Økningen bestod av tre nye kommunale fysioterapeuter øremerket eldre og innebærer en styrking av tilbudet på sykehjem, hjemmebasert rehabilitering og forebyggende grupper for eldre. Til tross for dette ligger Fredrikstad kommune lavest i ASSS-nettverket. Fredrikstad har ingen fysioterapeuter i skolehelsetjenesten, psykisk helsearbeid eller folkehelseiltak og har lav ergoterapidekning.

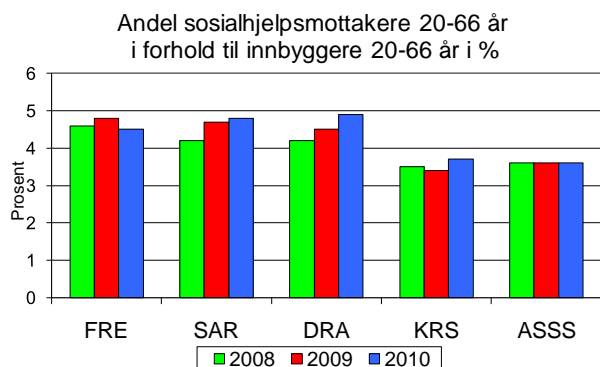
Fra 2009 til 2010 har legevakta en økning i antall legekonsultasjoner med 4 %. Av 127 voldsutsatte pasienter utgjør vold i nære relasjoner 13,4 %.

Sammenligninger/nøkkeltall

Kostra nøkkeltall	Fr.stad	Fr.stad	Fr.stad	Sarpsborg	Drammen	Kr.sand	ASSS
	2008	2009	2010	2010	2010	2010	2010
Netto driftsutg. sosialtjenesten per innb. 20-66 år	3 599	3 812	3 678	3 425	3 811	3 056	3 022
Netto driftsutgifter økonomisk sosialhjelp per innbyggere 20-66 år	2 012	2 114	2 033	2 103	1 657	1 273	1 418
Andel sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år av innbyggere 20-66 år	4,6	4,8	4,5	4,8	4,9	3,7	3,6
Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp per mottaker	47 010	46 537	47 162	46 328	34 618	36 764	41 303

Note: Tallene for 2010 er ureviderte tall. Korrigeringer av tallene kan forekomme. På grunn av feil i statistikken for de ureviderte tallene fra SSB er noen av de nøkkeltallene som er rapportert på tidligere år tatt bort.

Fredrikstad kommune bruker mye ressurser på økonomisk sosialhjelp i forhold til andre sammenlignbare kommuner. Tiltross for utbetaling innenfor kvalifiseringsprogrammet så er det en økning i utbetaling av sosialhjelp per mottaker. Totalt sett er det en økning i KVP og en liten nedgang i utbetaling av økonomisk sosialhjelp.

Note: Tallene for 2010 er ureviderte kostra-tall. Korrigeringer av tallene kan forekomme.

Fredrikstad kommune har en nedgang i andel sosialhjelpsmottagere 20-66 år i forhold til innbyggere 20-66 år, men ligger fremdeles over snittet for ASSS-kommunene. Antall sosialklienter har gått ned, noe som må ses i sammenheng med økningen i deltagerne av KVP ordningen.

Måloppnåelse

Brukere og kvalitet

Mål	Aktiviteter/tiltak	Måloppnåelse
Opprettholde et helhetlig, koordinert og tilpasset tjenestetilbud til alle brukergrupper. Brukeren har medvirkning på individnivå og systemnivå.	<ul style="list-style-type: none"> - Øke kunnskap om rutiner og systemer for tverrfaglig samarbeid. - Følge opp pasientrettigheter ang. behandlingsplass. - Gi brukere med sammensatte og omfattende behov tilbud om individuell plan. - Sikre rutiner og arbeidsmetoder som ivaretar brukermedvirkning. - Etablere brukerfora og styrke brukerrepresentasjon. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rutiner og systemer for tverrfaglig samarbeid er under revisjon. - Det er fortsatt utfordringer til systematisk oppfølgingsarbeid i samhandling med Helseforetaket. Samarbeid er etablert med Distriktpsikiatrisk senter og Sosialmedisinsk poliklinikk. - Antall brukere med individuell plan har økt. Det er gitt undervisning og veiledning til alle virksomheter. Evaluert IP mal, brosjyre og komm.veileder. Nytt format - NAV har omstrukturert tjenestetilbud og metodikk som bedre sikrer brukermedvirkning. - Det er ikke etablert brukerfora. Organisasjoner er representert i prosjektgrupper og i Samarbeidsforum for frivillige organisasjoner.
Flere brukere er uavhengig av sosialhjelp.	<ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle rutiner innad i NAV, internt mellom Nav og kommunen for øvrig samt med eksterne samarbeidspartnere. - Videreutvikle en helhetlig og effektiv arbeids – og velferdsforvaltning i Fredrikstad. - Utvikle et hensiktsmessig kvalifiseringsprogram. - Oppfylle kvalifiseringsprogrammets målsetning om å nå landsgjennomsnittet/antall uavhengig av sosialhjelp. 	<ul style="list-style-type: none"> - NAV har videreutviklet og kvalitetssikret rutineverktøy - Ny organisering av NAV skal sikre effektiv forvaltning og god oppfølging av brukere - NAV har prioritert KVP programmet med 6 årsverk. Fokus på god statistikk og innhold i KVP. - NAV har nedgang i antall mottakere av sosialhjelp på 5,4%, for unge 18 -24 år en reduksjon med 7,5%.
Brukere er sikret en hensiktsmessig bolig.	<ul style="list-style-type: none"> - Etablere midlertidige boliger. - Utrede behov/tilbud til personer i aldersgruppa 18 – 23 år. - Etablere boliger til personer med omfattende bistandsbehov. - Tilrettelegge tjenester til personer som skal ha bistand i bolig. 	<ul style="list-style-type: none"> - Etablering av midlertidige boliger ses i sammenheng med deltakelse i BOSO (Boligsosialt utviklingsprogram). - Arbeidet med å utvikle en helhetlig boligstrategi er i gang. - Ingen ferdigstillet. Nye kommunale boliger er under utredning – BOSO - Miljøarbeidertjenesten er styrket for å ivareta særlig ressurskrevende brukere - Prosjekt "Boligsosialt arbeid" har styrket innsatsen for vanskeligstilte på boligmarkedet

Mål	Aktiviteter/tiltak	Måloppnåelse
<p>Det rusfaglige arbeidet begrenser samfunnsmessige og individuelle skader som følge av rusmiddelbruk.</p> <p>Det rusfaglige arbeidet forbygger og forhindrer at barn og unge påføres rusrelaterte skader.</p> <p>Rusfaglig ansatte samhandler med statlige instanser, bruker - og interesseorganisasjoner, frivillige organisasjoner og stiftelser.</p> <p>Rusfaglig ansatte har god kompetanse og arbeidet har høy kvalitet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Oppfølging før, under og etter institusjonsbehandling. - Tvang som ledd i behandling. - Tiltak overfor gravide rusavh. - Videreføre LAR tiltak med fokus på habilitering/rehabilitering, prosjekt "Fra fengsel til bolig", ansvarlig vertskap, kontrollprosjekt og feltpleien. - Videreføre prosjekt ungdomskontakter. Gjennomføre cannabisavvenningskurs. - Videreføre samhandling/tiltak overfor enkeltindivider/grupper. - Videreføre samarbeidsforum. - Brukerdialoger. - Videreføre veiledning av ansatte og kompetanseprogram. - Tilrettelegge for utvikling av kommunale kompetansemoduler. 	<ul style="list-style-type: none"> - 2 ruskoordinatører i NAV arbeider med oppfølging. Det er 49 deltagere i KVP med rusproblemer. Økning i antall bruker gir økt press på rustjenesten. - 5 saker til vurdering, derav 2 i fylkesnemnd. - Arbeidet videreføres. - Videreført i LAR-aktiv. Prosjektarbeid er utviklingsrettet. Fokus mot ung rus og bedre tjenester for de med varige helseskader. - Tidlig intervensjonstiltak er videreført – god evaluering. - Samhandlingsreform prosjekt er etablert i 2010. Regionalt Rusforum er etablert. - Brukerdialoger gjennomført via Prosjektsamarbeid. - Veiledningsprosjekt regi av KS er igangsatt. - Ikke iverksatt. Ny vurdering av FOU arbeid i relasjon til Samhandlingsprosjektet.
<p>God utvikling i psykisk helse for barn, unge og voksne. Mennesker med psykiske vansker og lidelser får hensiktsmessige tjenester.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Iverksette tiltak i tråd med psykiatriplan. - Inngå samarbeidsavtale med spesialisthelsetjenesten om særlig ressurskrevende brukere. 	<ul style="list-style-type: none"> - Psykiatri los i NAV er etablert. Samhandling mellom avdelinger er bedret etter omorganisering. - Det pågår et arbeid som implementeres i Samhandlingsreform- prosjektet.
<p>De lovpålagte helsetjenestene er forsvarlige.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle koordinerende enhet for rehabilitering. - Tilrettelegge for bruk av elektronisk informasjonsoverføring om pasienter via Norsk Helsenett. - Videreutvikle ideen om et helsehus i Fredrikstad med fokus på Samhandlingsreform - Utarbeide rehabiliterings-/habiliteringsplan i planperioden. 	<ul style="list-style-type: none"> - Koordinerende enhet jobber videre med å vurdere utvidelse, sammensetning, arbeidsmåte, lokalisering og forankring. - Legevakten bruker Norsk Helsenett. Legevakt og sykehjemslegene bruker NEL (norsk elektronisk legemiddelhåndbok). - Videreføres som et delprosjekt i nytt Samhandlingsreform-prosjekt. Egen utredningsgruppe er etablert. - Det er ikke utarbeidet rehabiliterings – /habiliteringsplan i 2010.
<p>Flyktninger og innvandrere er integrert i Fredrikstad-samfunnet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bosette 10 mindreårige flyktninger i 2010. - Følge opp personer som faller utenfor introduksjonsordningen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Iverksatt etter plan. Etablert i bofellesskap. - NAV har igangsatt et prosjekt som bedre sikrer arbeid for innvandrere fra Somalia.

Mål	Aktivitet/tiltak	Måloppnåelse
Personer med nedsatt funksjonsevne har et hensiktsmessig og helhetlig tilbud.	<ul style="list-style-type: none"> - Samordne avlastningstilbud gjennom bygging/etablering av Kiæråsen avlastningssenter 2010. - Samorganisere dagtilbud og boveiledningstjeneste. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kiæråsen – ferdigstilles og er innflyttingsklar september 2011. - Dagtilbudene og boveiledningstjenesten ble fra 01.01.2010 lagt under en ledelse.

Økonomisk resultat

Sosial Tall i tusen kroner	Regnskap 2010			Justert budsjett 2010			Avvik Netto kr	Avvik i %
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto		
Felles sosial	35 116	-24 628	10 488	45 654	-23 832	21 822	11 334	51,9
Forebygg.kur./helse	101 499	-23 062	78 437	94 835	-18 634	76 201	-2 236	-2,9
ODA	89 430	-6 394	83 036	59 561	-2 077	57 484	-25 552	-44,5
Rus, psyki., flyktn. bolig	132 733	-66 624	66 109	119 760	-53 750	66 010	-99	-0,1
NAV	171 640	-47 323	124 317	161 549	-46 748	114 801	-9 516	-8,3
			0			0		
totalt	530 418	-168 031	362 387	481 359	-145 041	336 318	-26 069	-7,8

Tall i tusen kroner	Regnskap	Budsjett	Avvik i kr	Avvik i %
Brutto utgifter	530 418	481 359	-49 059	-10,2
Brutto inntekter	-168 031	-145 041	22 990	15,9
Netto resultat	362 387	336 318	-26 069	-7,8

Sosiale tjenester et merforbruk på 26,1 millioner kroner. Merutgifter er i hovedsak knyttet til brukere med omfattende behov.

Merinntekter på 23 millioner kroner relaterer seg i stor grad til sykepengerefusjoner, integreringstilskudd og øremerket statstilskudd.

Rammene til virksomhetene er redusert i henhold til Bystyrets vedtak. Budsjettmidlene er lagt sentralt i seksjonen med tanke på finansiering av forventet merforbruk. Sentrale fellesposter har derfor en innsparing i 2010 på 11,3 millioner kroner. Mindre utgifter til pasientskadeerstatning og merinntekter til ressurskrevende tjenester har også bidratt til dette resultatet.

Forebyggende kurative helsetjenester har totalt sett et merforbruk på 2,2 million kroner. Det skyldes økt capita tilskudd og praksiskompensasjon til leger og økt kommunalt finansieringsansvar for den avtalebaserte fysioterapitjenesten. Legevakten har også i 2010 et merforbruk på lønn og utgifter til etablering og diverse inventar og utstyr til ny Legevakt.

ODA har en merutgift på 25,5 millioner kroner. Merforbruket er relatert til omsorgslønn, BPA-ordningen, bo- og avlastningstjenesten. Flere brukere og økt tjenesteomfang har gitt en økning i utgiftene fra 2009 til 2010. Det er ikke oppnådd effekt av vedtatt innsparingstiltak og manglende etablering av Kiæråsen har medført at man ikke har klart å redusere utgiftene til kjøp av avlastningstjenester.

Virksomhet Rus, psykiatri, flyktning og bolig har et resultat tilnærmet balanse. Stram styring i bruk av ressurser, økt integreringstilskudd (flere nybosettinger, mindreårige, familiegjenforente og sekundærtilyttere) og tiltak innenfor støttekontaktordningen har gitt en økonomisk effekt. Merinntekt

og stram styring av vikarinneleie har bidratt til å dekke merutgifter til ressurskrevende tjenester i psykiatrilagene, tolketjeneste, rusbehandling og introduksjonsordning.

NAV har et merforbruk på 9,5 million kroner. Merforbruket er relatert til økonomisk sosialhjelp, kvalifiseringsstønad og at nedleggelse av Fakstilbudet har tatt lenger tid enn først beregnet. Det er mottatt mer i kvalifiseringstilskudd, og mindre refusjon av utgifter til individstønad. Regnskapet viser innsparing på lønnsutgifter og merinntekter på refusjon sykepenger.

Det er utbetalt 102,6 millioner kroner i økonomisk sosialhjelp og 24,1 millioner kroner i kvalifiseringsstønad i 2010, mot henholdsvis 107,2 millioner kroner og 12,4 millioner kroner i 2009; totalt en økning på 2,9 millioner kroner eller 2,3 %. De bolig relaterte utgiftene innen sosialtjenesten utgjør 65 millioner i 2010, omlag det samme som i 2009. Det er mottatt 1,4 millioner kroner i bostøtte i 2010, 1 million mindre enn i 2009 (og 1 mill. kr. mindre enn budsjettet).

Oppnåelse av salderingstiltak

Salderingstiltak	Beløp (i hele tusen)	Resultat – oppnåelse
<i>HP2010-2013</i>		<i>Vedtatt innsparing 11,65 millioner kroner</i>
<i>Redusere tilskudd til frivillige:</i>		
-Daghøgskolen (AOF)	- 400	Gjennomført.
-Mental Helse	-100	Gjennomført.
Standardreduksjon avlastning	-3 700	Tiltaket har ikke gitt ønsket effekt og manglende etablering av Kiæråsen har medført at man ikke har klart å redusere utgiftene til kjøp av avlastningstjenester.
Standardreduksjon flykningstjeneste	-2 000	Gjennomført.
Standardreduksjon virksomhet Rus, psykiatri, flykning og bolig	- 250	Gjennomført.
Redusere utgifter flykninger o/5 år + økt tilskudd *	-1 200	Gjennomført.
Standardreduksjon NAV	-900	Tiltaket forutsatte flere klienter selvhjulpene og en positiv effekt av KPV-ordningen, men selv om det er færre sosialklienter har utbetalingen av økonomisk sosialhjelp økt med 2,3 prosent. Flesteparten av de som er med i KVP-ordningen mottar supplerende sosialhjelp.
Standardreduksjon forebyggende kurative helsetjenester	-100	Gjennomført.
Standardreduksjon U3	-1 000	Gjennomført.
<i>1.tertial rapport</i>		<i>Vedtatt innsparing 1,1 million kroner</i>
Standardreduksjon avlastning	-500	Tiltaket har ikke gitt ønsket effekt.
Generelt kutt i seksjon	-600	Reduksjonen er fordelt på virksomhetene men tiltaket er ikke oppnådd i alle virksomheter.
Sum	-12 750	

I tillegg er det iverksatt ansettelses- og innkjøpsstopp av inventar og utstyr. Reisevirksomhet og bruk av vikarer og overtid er begrenset.

Status over- og underskudd – plan for bruk og inndekking

Fredrikstad kommune har et samlet negativt driftsresultat for 2010 og den økonomiske situasjonen gir ikke rom for virksomhetene å bruke overskudd i 2011. Overskudd må fryses til økonomien igjen gir rom for dette.

Samlet over- og underskudd per virksomhet og forslag til omdisponeringer følger av vedlegg 14.

Rådmannen foreslår følgende omdisponeringer:

Felles Sosial; 11 334 000 kroner i overskudd.

- Midlene foreslås benyttet til inndekking av underskudd i seksjonen.

Forebyggende kurative helsetjenester; 2 236 000 kroner i underskudd.

Tidligere overskudd er 284 000 kroner. Samlet underskudd 1 952 000 kroner.

- 1 952 000 kroner foreslås inndecket ved omdisponeringer i seksjonen

ODA; 25 552 000 kroner i underskudd.

- 8 460 000 kroner foreslås inndecket ved omdisponeringer i seksjonen
- 17 092.000 kroner foreslås inndecket i 2012 og 2013. Oda har liten mulighet for inndecking av underskudd utover de rammer og innsparingstiltak som er vedtatt i 2011.

Virksomhet for Rus, psykiatri, flyktning og bolig; 99 000 kroner i underskudd.

Tidligere overskudd 1 209.000 kroner. Samlet overskudd per 31.12.2010 1 110 000 kroner planlegges brukt i tråd med tidligere plan.

- 760 000 kroner til ressurskrevende brukere
- 100 000 kroner til nytt inventar
- 250 000 kroner til HMS-tiltak

NAV 9 516 000 kroner i underskudd.

I 2009 haddet NAV et overskudd på 1 783 000 kroner. Totalt et samlet underskudd per 31.12 .10 ; 7 733.000 kroner. Underskuddet i sosialtjenesten er unntatt økonomireglementet og vil bli behandlet særskilt.

Øremerkede tilskudd, gaver og fond.

Fredrikstad kommune har motatt gaver og øremerkede tilskudd i 2010. Alle gaver og tilskudd fra 2010 og tidligere og som ikke er brukt er avsatt på fond, se vedlegg 16.

- 17,8 millioner kroner er avsatt på fond per 31.12.2010 , hvorav omlag 9,7 millioner kroner til bolig ("tapsfond" etablerings- og utbedringstilskudd) og 8,1 millioner kroner på diverse andre fond.

Tilskudd til invandreriltak på 1,5 millioner kroner i 2010 (Somalia-prosjektet) er brukt i sin helhet.

Det kommunale rusfeltet har mottatt 6 million kroner i statlige midler til utvikling av faglige metoder og tiltak, ikke minst til rusforebygging og tidlig intervensjonsarbeid. Staten forutsetter at kommunen implementerer arbeidet i ordinær tjenesteproduksjon etter endt tilskuddsperiode. Det vises til kommunens rusplan og statlige føringer i Opptappingsplanen for rusfeltet.

hele tusen	Beløp	årsverk	Antall brukere etc.	Kommentarer
Cannabisavvenning	700	1,3	15 til avvenning	Videreføres i 2011
Lar-aktiv	1 000	2	72 LAR-brukere	Avsluttet 2010
Sammfunnskontakten	500	1	1 208 henvendelser	Videreføres i 2011
Ungdomskontaktene	1 000	2	51 elvever	Videreføres i 2011
Feltpleien	1 314	2	40 brukere per dag	Videreføres i 2011
Bolig sosial arbeid	990	2	188 henvisninger	Avsluttes i 2011
Fengselkoordinator	500	1	30 innsatte gjengangere	Avsluttet i 2010
	6 004	11,3		

Prosjektene har som oppgave å utvikle effektive metoder som kan forhindre at unge mennesker utvikler tyngre misbruksmønstre. Et mindretall av prosjektene har som oppgave å utvikle kostnads-effektive tiltak for rusavhengige med varige helseskader. Statlig tilskudd gis i hovedsak til årsverk. Enkelte tilskuddsordninger er tidsbegrensede. Prosjektene er interkommunale, tverrsektorielle og tverrfaglige i tråd med Samhandlingsreformens føringer.

Personalressurser

Detaljerte tabeller per virksomhet med kommentarer til årsverk, overtid og sykefravær er vedlagt, vedlegg 11.

Årsverk

Budsjetterte årsverk, brukte årsverk, avvik, antall ansatte

Virksomheter	Brukte ¹⁾	Brukte ¹⁾	Budsjett	Avvik ²⁾	Ansatte ³⁾	Ansatte ³⁾
	2009	2010	2010	2010	2009	2010
Sosiale tjenester	356,66	310,76	305,70	5,06	519	464

Note: 1) og 3) Ansatte i permisjon med lønn og uten lønn er ikke med i tallmaterialet.

2) Avvik mellom budsjetterte og brukte årsverk.

For 2010 er det brukt 5,06 årsverk utover budsjett.

Overtid

	Beløp i kroner ¹⁾		Antall timer		Endring i antall
	2009	2010	2009	2010	timer i %
Sosiale tjenester	1 893 217	1 736 215	7 121	6 596	7,37

Note: 1) Kronebeløpet er eksklusiv feriepenger.

Fra 2009 til 2010 er det en reduksjon i antall timer overtid på 7,4 prosent og det er utbetalt 0,5 millioner kroner mindre.

Sykefravær

	Prosent	
	2009	2010
Sosiale tjenester	10,8	9,5

Fra 2009 til 2010 er sykefraværet redusert med 1,3 prosentpoeng eller 12%. 2,9% av sykefraværet er i arbeidsgiverperioden. Det er en nedgang på 0,4 prosentpoeng fra året før.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Arbeidsmiljøutvikling

BIA-rapportering 2010 (1/1 – 31/12)

	2008	2009	2010
<i>Alle ledere og ansatte som er sykmeldte skal følges opp i samsvar med Fredrikstad kommunes BIA-prosedyre:</i>			
1.1	Antall person-saker (ikke eventuelt-saker) som er drøftet i BIA-utvalget. (Samme person-sak i flere møter teller som 1 sak).	26	41
1.2	Antall individuelle oppfølgingsplaner som er utarbeidet	17	39
1.3	Antall person-saker som er arbeidsmiljørelatert	1	3
1.4	Antall tilsatte som er tilbakeført til egen stilling	8	16
1.5	Antall tilsatte som er tilbakeført til del av egen stilling	7	14
1.6	Antall tilsatte som er omplassert til annet arbeid i kommunen	1	2
1.7	Antall tilsatte som har vært gradert sykmeldt	14	36
1.9	Samlet tilretteleggingstilskudd innvilget fra NAV	17 260	26 600
1.10	Samlet beløp innvilget fra atferingsutvalget	79 771	0
1.11	Antall gjennomførte BIA-utvalgsmøter	31	16

Note: Punkt 1.8 (Antall tilsatte som har hatt permisjon uten lønn på grunn av sykdom) er utgått per 01.01.08.

Det har vært avholdt 16 BIA-møter og 41 ansatte har fått drøftet sitt fravær. Det har vært avholdt dialogmøter der den ansattes lege og representant fra HMS-avdelingen har vært tilstede. NAV har

ikke gjennomført BIA-møter, men gjennomført samtaler i tråd med statlige prosedyrer. De fleste sykemeldte er tilbakeført til hele eller deler av sin egen stilling.

Likestilling

Alle virksomhetene har en overvekt av kvinnelige arbeidstakere. Ved nyansettelser oppfordres menn til å søke. Ved NAV er man opptatt av mangfold, og oppfordrer kandidater til å søke uansett alder, kjønn, funksjonshemming, nasjonal eller etnisk bakgrunn. Det er ingen lønnsmessig ulikeheter mellom kjønnene. Utover dette er det ikke iverksatt særskilte tiltak for 2010.

Fellestjenester og stab

Kjerneoppgaver

Seksjonen skal ivareta stabs- og støttefunksjoner for politisk og administrativ ledelse samtidig som det omfatter en rekke funksjoner som skal tilrettelegge for god og effektivt tjenesteproduksjon.

Hovedoppgavene er:

- støtte- og veiledningsoppgaver innenfor fag, personal og økonomi i forhold til virksomhetene
- drift av IT-systemer
- driftsoppgaver som tildeling av omsorgsplasser.
- kontroll, tilsyn og rapportering
- plan- og utviklingsarbeid innenfor de ulike fagområdene og på tvers av områder og seksjoner
- forvaltning av tilskudds- og prosjektmidler
- bidra med spesialkompetanse og ivareta fellesoppgaver på vegne av virksomhetene
- støtte til ledere og ansatte
- sørge for forvaltnings- og myndighetsutøvelse i henhold til lov, forskrift og politiske vedtak
- utføre saksbehandling i forhold til lovverk og politisk nivå
- fungere som sekretariat for politiske utvalg og råd.

Økonomisk resultat

Tall i tusen kroner	Regnskap 2010			Justert budsjett 2010			Avik	Avik i
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	Netto kr	%
Fellestjenester og stab	18 144	-2 546	15 598	17 879	-1 546	16 333	735	4,5
Totalt	18 144	-2 546	15 598	17 879	-1 546	16 333	735	4,5

Tall i tusen kroner	Regnskap	Budsjett	Avik i kr	Avik i %
Brutto utgifter	18 144	17 879	-265	-1,5
Brutto inntekter	-2 546	-1 546	1 000	64,7
Netto resultat	15 598	16 333	735	4,5

Fellestjenester og stab har en mindreutgift på 0,7 millioner kroner. Det skyldes økt sykepengerefusjoner og at det ikke er tatt inn vikarer ved sykefravær.

I 2010 ble det igangsatt et arbeid med å se på tjenestetilbudet for de under 67 år. Analysearbeidet vil fortsette i 2011.

Oppnåelse av salderingstiltak

Salderingstiltak	Beløp (i hele tusen)	Resultat – oppnåelse
HP2010-2013		
Standardreduksjon - omdisponeringer av ressurser 1.tertial	-2 500	Delvis oppnådd. En større andel av innsparingen i 2010 er dekket opp ved økte sykepengerefusjoner.
Reduksjon i administrasjon	-500	Delvis oppnådd. En større andel av innsparingen i 2010 er dekket opp ved økte sykepengerefusjoner.
Sum	-3 000	

Personalressurser

Årsverk

Brukte og budsjetterte årsverk, avvik og antall ansatte

	Brukte ¹⁾	Brukte ¹⁾	Budsjett	Avvik ²⁾	Ansatte ³⁾	Ansatte ³⁾
	2009	2010	2010	2010	2009	2010
Stab		19,9	20,3	0,4		21

Note: Omsorgs- og oppvekstseksjonen ble i 2009 delt i to seksjoner, henholdsvis Utdanning og oppvekst og omsorg og sosiale tjenester. Det er derfor ikke registrert noen sammenlignbare tall i tabellen for 2009. 1) og 3) Ansatte i permisjon med lønn og uten lønn er ikke med i tallmaterialet. 2) Avvik mellom budsjetterte og brukte årsverk.

For 2010 er det brukt 0,4 årsverk mindre enn budsjett.

Overtid

	Beløp i kroner ¹⁾		Antall timer		Endring i antall
	2009	2010	2009	2010	timer i %
Stab		63 572		179	

Bruk av overtid benyttes i svært liten grad. Overtid er i hovedsak vært relatert til arbeid med handlingsplan, årsrapport, lønnsoppgjør og streik.

Sykefravær

	Prosent		
	2008	2009	2010
Stab			6,7

Sykefraværet skyldes i hovedsak kroniske lidelser og muskel- og skjellettplager. De sykemeldte følges opp i seksjonens BIA-utvalg.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Arbeidsmiljøutvikling

BIA-rapportering 2010 (1/1 – 31/12)

	2008	2009	2010
<i>Alle ledere og ansatte som er sykmeldte skal følges opp i samsvar med Fredrikstad kommunes BIA-prosedyre:</i>			
1.1		1	1
1.2		6	2
1.3		0	0
1.4		1	1
1.5		2	1
1.6		0	0
1.7		3	4
1.9		0	0
1.10		0	0
1.11		1	1

Note: Punkt 1.8 (Antall tilsatte som har hatt permisjon uten lønn på grunn av sykdom) er utgått per 01.01.08.

Likestilling

Staben har en overvekt av kvinnelige arbeidstakere. Arbeidsforholdene er tilrettelagt for både menn og kvinner og det er ingen lønnsmessig ulikeheter mellom kjønnene.

Vedlegg

1. Forkortelser
2. Politisk organisering
3. Administrativ organisering

Tjenestedata

4. Omsorgstjenester
5. Sosiale tjenester
6. Fellestjenester og stab

Brukerundersøkelser

7. Omsorg
8. Sosiale tjenester

Kvalitet

9. Omsorg og sosiale tjenester

Årsverk, sykefravær og overtid per virksomhet

10. Omsorgsetaten
11. Sosiale tjenester

Økonomisk resultat per område og virksomhet, overskudd og underskudd

12. Seksjonen
13. Omsorgsetaten
14. Sosiale tjenester og Fellestjenester og stab

Fondsavsetning per område og virksomhet

15. Omsorgsetaten
16. Sosiale tjenester
17. Oppfølging av politiske saker

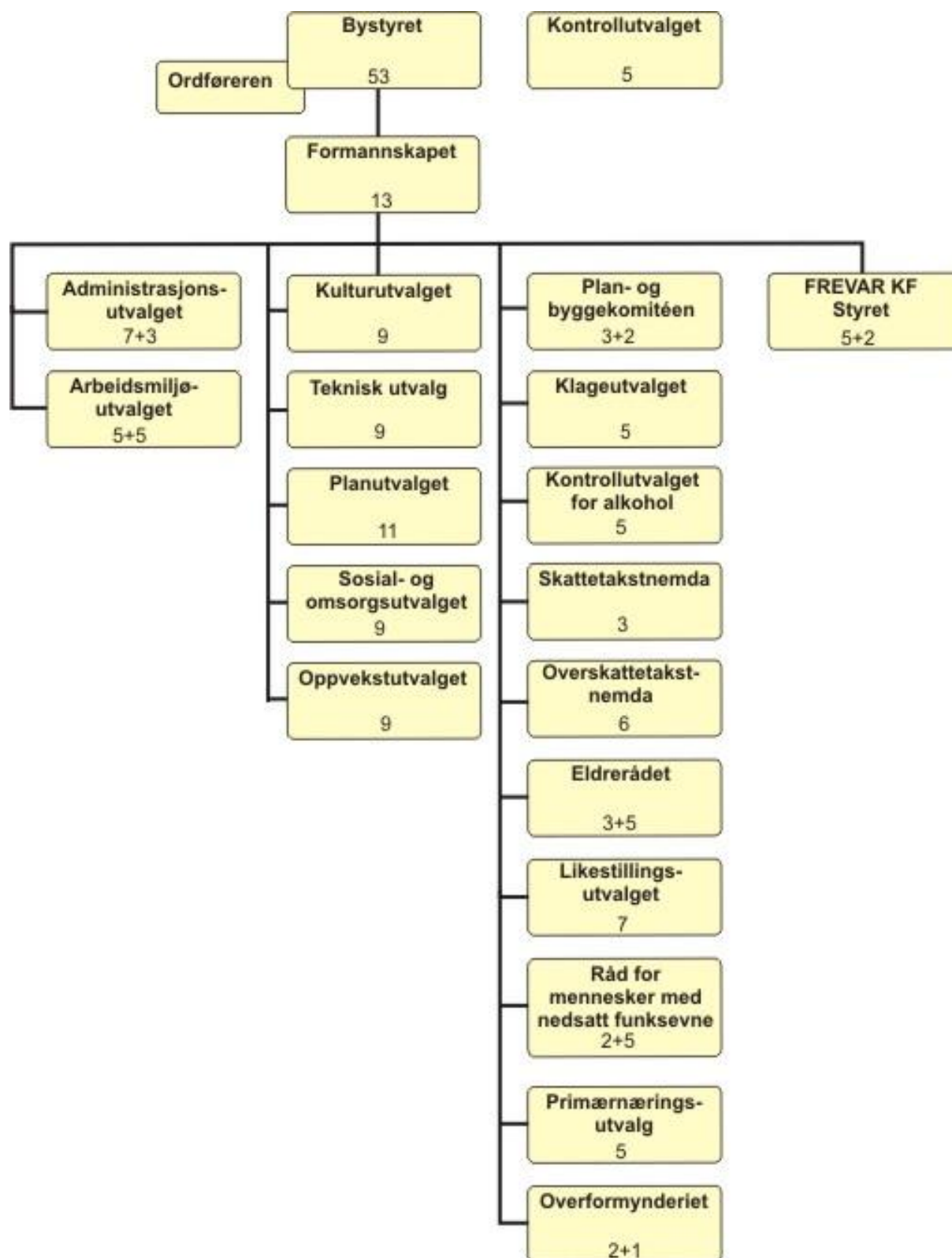
Forkortelser

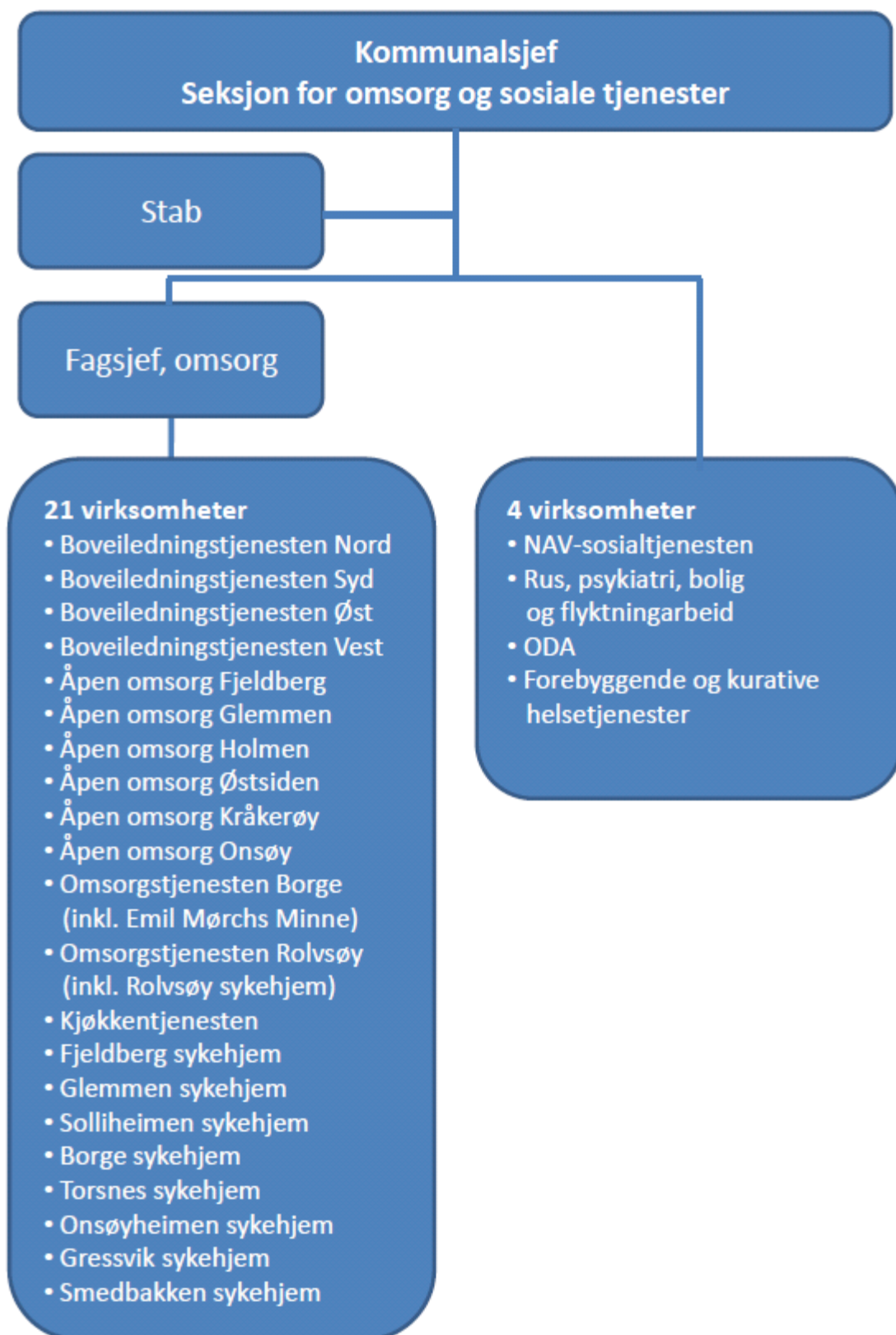
AKAN	Arbeidslivets Kompite mot Alkoholisme og Narkomani
ASSS	Aggregerte styringsdata for samarbeidende storkommuner (storbynettverk)
BAS	Brukermedvirkning, arbeidstrening og samordning
BIA	Bedriftsintern attføring
BPA	Brukerstyrt personlig assistanse
BOSO	Bolis sosialt arbeid
FAKS	Fredrikstad arbeids- og kompetansesenter
FKH	Virksomhet forebyggende kurative helsetjenester
FM	Fylkesmannen
FOU	Forsknings- og undervisningssenter
FRIS	Fredrikstad internasjonale skole
GERICA	Fagsystem for pleie og omsorg
HiØ	Høgskolen i Østfold
HEFA	Helsefremmende arbeidsplasser
HP	Handlingsplan
IMDI	Integrerings- og mangfoldighetsdirektoratet
IPLOS	Individbasert pleie- og omsorgsstatistikk
KOSTRA	Kommune-stat rapportering
KVP	Kvalifiseringsprogrammet
LAR	Legemiddelassistert rehabilitering
MAKS	Side 4
MIF	Mangfold og integrering i Fredrikstad
NAV	Ny arbeids- og velferdsforvaltningi
ODA	Virksomhet for omsorgslønn og avlastning
OLI	Operativ ledelsesindeks (medarbeidertilfredshet)
Ot.prp.	Odelstingsproposisjon
St. meld.	Stortingsmelding
SØ	Sykehuset Østfold
U3	Psykiatrisk dagsenter (Underhaugsgate 3)
UDI	Utlendingsdirektoratet
USH	Undervisningssykehjem

POLITISK ORGANSIERING

ADMINISTRATIV ORGANSISERING

Vedlegg 4

Tjenestedata

Omsorgstjenester

Kostra nøkkeltall	Fr.stad 2008	Fr.stad 2009	Fr.stad 2010	Sarpsbor			
				g 2010	Drammen 2010	Kr.sand 2010	ASSS 2010
Netto driftutgifter til pleie og omsorg per innbygger 67 år og over	83 806	93 122	97 210	100 352	97 843	98 695	108 280
Andel innbyggere 80 år og eldre som er beboere på institusjon	10,9	11,6	12,0	12,6	14,6	13,8	15,2
Korrigerte brutto driftsutgifter per bruker av pleie- og omsorgstjenesten totalt	315 966	324 747	323 212	305 230	248 411	285 798	317 143
Korrigerte brutto driftsutgifter per bruker av hjemmetjenesten	197 919	195 100	198 395	188 055	124 810	150 519	186 790
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, per kommunal plass	747 983	852 496	840 971	819 405	936 862	849 785	910 153

Åpen omsorg og boveiledning

	Historikk			
	2007	2008	2009	2010
Antall brukere av hjemmetjenesten (ikke boveiledning)	2 447	2 586	2 476	2 476
Antall brukere døde i eget hjem	101	95	60	87
Antall brukere døde i sykehjem	163	133	138	148
Antall brukere døde i kortidsplass i sykehjem	84	87	136	113
Antall brukere av boveiledningstjenesten	229	253	239	244
Antall brukere med omfattende behov - mer enn 35,5 t/uke bistand	270	294	307	343
- herav antall brukere i åpen omsorg	63	70	75	92
- herav brukere i sykehjem	0	1	1	1
- herav brukere i boveiledningstjenesten	161	165	173	180
- herav brukere i ODA	46	55	54	65
- herav brukere i psykiatri	3	3	4	5
Antall brukere (ressurskrevende tjenester i tilskuddordningen)	94	122	149	152
- herav antall brukere i åpen omsorg	18	19	23	22
- herav brukere i sykehjem	0	0	1	1
- herav brukere i boveiledningstjenesten	63	73	78	83
- herav brukere i ODA	13	30	43	42
- herav brukere i psykiatritjenesten	0	0	4	4
Antall mottakere av omsorgslønn (omsorgsetaten)	64	81	94	103
Antall brukere med personlig assistent (BPA)	26	30	35	39

Note: Tallene for 2010 er hentet fra Gerica.

Fra 2009 til 2010 er det en økning på 36 brukere med omfattende behov eller 11,7 %. Flere av barna blir eldre og mer omsorgskrevende og foreldre blir slitne.

Tjenestedata

Sosiale tjenester

Arbeids- og sysselsettingstiltak og økonomisk sosialhjelp

	Historikk/Status			
	2007	2008	2009	2010
Antall vedtak totalt	14 230	11 516	14 282	14 117

Note * - Bytte av fagsystem har gitt utfordringer og endelig tall vil først foreligge i forbindelse med Kostra-rapportering i juni.

Sosialtjenesten har registrert 14 117 vedtak i 2010, hvorav 13 733 var relatert til sosialhjelp og 384 KVP-ordningen; totalt en reduksjon på 165 fra 2009. En ny NAV-lov ; par 14 a trådte i kraft 2010. Loven medførte en vedtaksfestet rett til behovs – og arbeidsevnevurdering for alle NAVs brukere.

NAV har i 2010 hatt flere tiltak og prosjekter rettet mot ulike brukergrupper. "Somaliaprojektet" hadde 48 deltagere i 2010. 13 personer fikk tiltak/arbeid med over 6 måneders varighet og 18 deltagere startet i KVP. I Britannia Aktiv mottok 19 personer oppmuntringslønn. 16 ungdommer har deltatt i prosjektet "Ung i arbeid". 10 ungdommer avsluttet tiltaket, hvorav 7 fortsatte i skole/ begynte i arbeid. Sosialfaglig bistand har bidratt positivt til drop-out av unge sosialhjelpsmottakere. FAKS tiltaket for 14 deltagere innenfor rusomsorgen ble nedlagt i desember 2010.

Aldersgrupper og stønadstid

	Antall		Prosent	
	2009	2010	2009	2010
<i>Antall klienter</i>	2 287		100	
Under 25 år	503		20,0	
25 - 44 år	1 150		50,3	
45 - 66 år	611		26,7	
67 år og over	23		1,0	
Stønadstid 1 – 6 måneder	1 316		60,3	
Stønadstid 7 - 12 måneder	865		39,7	
Stønadsbeløp < 10 000	739		32,3	
Stønadsbeløp 10 000 - 49 999	825		36,1	
Stønadsbeløp 50 000 - 99 999	440		19,2	
Stønadsbeløp 100 000 og mer	283		12,4	
Andel klienter med sosialhjelp som hovedinntekt (Kostra)	1 420		62,1	
Andel sosialhjelpsklienter med rusproblemer (ny 2010)				

Note * - Endelig Kostra-tall vil foreligge i juni 2011.

Psykisk helsevern

	Historikk/Status			
	2007	2008	2009	2010
Antall henvendelser til psykiatriavdelingen	106	162	164	178
Antall brukere i bokollektiv psykiatri	18	18	18	18
Antall brukere av omsorgsbolig psykiatri	57	64	64	64

Økningen i henvendelser forklares ved at spesialisthelsetjenesten skriver ut pasienten tidligere i sykdomsforløpet og at forekomst av psykiske lidelser i befolkningen generelt er økende.

Tjenestedata

Boligtiltak

	Historikk/Status			
	2007	2008	2009	2010
<u>Tilskudd og utlån:</u>				
Utbedringstilskudd - hele tusen kroner	1 200	1 227	1 095	998
Utbedringstilskudd – antall	59	44	35	31
Etableringstilskudd - hele tusen kroner	7 300	8 665	6 575	6 131
Bostøtte – antall behandlede søknader	4 771	4 373	2 346	2 652
Startlån – antall innvilget	137	155	171	181
Startlån – antall avslag	106	125	129	113
Startlån – hele tusen kroner	62 000	112 694	149 800	140 000
Startlån til refinansiering – antall saker	28	41	42	42
Antall aktive lån	766	818	942	824
<u>Boliger boligkontoret disponerer (Kostra tall):</u>				
- Kommunale utleieboliger (inkludert psykiatriboliger 2009)	140	151	180	184
- Andelsleiligheter i borettslag **	117	117	117	117
- Tildelingsrett i borettslag	56	56	56	56
- Fremleie (flyktninger)	19	13	10	10
Sum	332	337	363	367
<u>Tildeling av boliger (gjelder ikke trygdeboliger):</u>				
- Antall søknader på kommunale boliger	322	264	191	265
- Antall tildelte kommunale boliger	68	51	46	70
- Antall avslag kommunale boliger	226	199	50	195
- Antall registrert uten fast bolig (Bokart)				60
- Antall ubehandlede saker	28	10	39	0

Note: Det presiseres at tabellen viser hva som er innvilget i tilskudd og lån (tilsagn); altså ikke det som er utbetalt i tilskudd.

Det er mottatt ca 500 søknader til startlån og stor pågang har medført behandlingstid på opptil 4 måneder. 30 husstander har kjøpt bolig med tilskudd til etablering. Fredrikstad kommune har lånt 150 millioner kroner fra Husbanken. Midlene tok slutt og medførte stopp i inntak av søknader. Det er en økning i antall søknader på bostøtte. Det er iverksatt informasjonsarbeid, men det har ikke vært en økning i Fredrikstad, slik som forventet.

Fra 2009 til 2010 er det en økning på 4 kommunale uteleieboliger innenfor sosialtjenesten.

Det er en økning i antall søknader på kommunale boliger. Antall avslag på kommunale boliger øker også, da flere ikke fyller kriterier for tildeling av bolig. Per 31.12.2010 er det registrert 60 personer bostedsløse i et nytt kartleggingssystem Bokart

Forebyggende kurative helsetjenester

Feltpleien	2007	2008	2009	2010
Antall brukere per dag – snitt	...	40	35	40
Antall sårstell per år	...	145	334	227
Antall samtaler per år	...	640	256	313
Antall srøyter per måned – snitt	...	8 000	6 600	6 500
Antall sprøyter i retur	...	70	70	80

Tjenestedata

Antall brukere av Feltpleiens har vært stabil. Gjennomsnittsalder er 36 år med en overvekt av menn (80 %). 10 % av brukerne er menn mellom 19 – 25 år. Feltpleien er et nasjonalt evidensbasert tiltak og det fører til færre dødsfall, overdoser, sykehusinnleggelser og bedrer helsetilstand for brukerne.

Overgrepsmottak	2007	2008	2009	2010
Antall brukere	...	11	...	52
Antall anmeldelser	...	8	...	...

Overgrepsmottaket for Østfold åpnet januar 2008. Sarpsborg og Fredrikstad distriktet topper statistikken i Østfold, med til sammen 28 overgrep i 2010. Færrest overgrep i Halden distriktet. Det er flest overgrep om sommeren (juni – august) og færrest overgrep i perioden november til januar. De fleste overgrep er relatert til situasjoner hvor det inntas / er inntatt alkohol eller andre rusmidler. Det oppfordres til å anmelde overgrep og gjennomsnittlig anmeldelsesfrekvens er 50 % i slike saker.

Legevakta	Historikk/Status			
	2007	2008	2009	2010
Antall telefonhenvendelser legevakt	23 883	25 456	25 065	23 327
Antall legekonsultasjoner ved Legevakta	18 124	18 308	17 596	18 307
Antall henvendelser fra kommunale trygghetsalarmer til legevakt	12 118	12 290	10 223	10 102

Brukerundersøkelser

Sykehjem

	2007	2008	2009	2010
<i>Brukere sykehjem</i>				
Svarprosent	Ikke gjennomført	Ikke gjennomført	Ikke gjennomført	81% (80 av 98)
Snitt brukertilfredshet				3,7
Landsgjennomsnitt				3,3
Høyest score				4,0

Brukerne som ble intervjuet rapporterte en høy brukertilfredshet, godt over landsgjennomsnitt. De som ble forespurt var de som personalet vurderte kunne svare adekvat i en intervjusituasjon. Av dem takket 98 brukere ja til deltagelse. Totalt utgjør de ca. 14% av det totale antallet som oppholdt seg i sykehjem på det tidspunktet, både korttids- og langtidsopphold medregnet. De spørsmålene det ble scoret lavest på omhandlet muligheten til aktivitetstilbud og det å kunne komme seg ut, samt tilgjengeligheten til informasjon om egen helse (3,5).

	2007	2008	2009	2010
<i>Pårørende sykehjem</i>				
Svarprosent	Ikke gjennomført	Ikke gjennomført	Ikke gjennomført	58% (315 av 538)
Snitt tilfredshet				3,1
Landsgjennomsnitt				3,1
Høyest score				3,7

Pårørende som deltok i pårørendeundersøkelsen rapporterte en tilfredshet på linje med landsgjennomsnittet. Tilnærmet alle nærmeste pårørende fikk tilbud om deltagelse. Erfaringer viser både i Fredrikstad og på nasjonalt plan at pårørende er mer kritiske til tjenestetilbudet enn brukerne selv. De spørsmålene som i undersøkelsen fikk lavest score speiler resultatene i brukerundersøkelsen. Det var aktivitetstilbudet og muligheten for å komme seg ut som fikk lavest score (2,1 og 1,9).

Hjemmetjenesten

	2007	2008	2009	2010
<i>Brukere i hjemmetjenesten</i>				
Svarprosent	Ikke gjennomført	Ikke gjennomført	Ikke gjennomført	39% (773 av 1946)
Snitt brukertilfredshet				3,3
Landsgjennomsnitt				3,3
Høyest score				3,8

Brukerne i hjemmetjenesten rapporterte en brukertilfredshet på linje med landsgjennomsnittet. Brukerne som fikk tilbud om deltagelse ble valgt ut ved hjelp av iplos indikatorer for å sikre at de kunne svare adekvat. I henvendelse til brukerne ble de oppfordret til å be om hjelp fra pårørende hvis de syntes det var vanskelig. De spørsmålene som i undersøkelsen fikk lavest score handlet om tilgjengelighet dvs. antall timer hjelp de fikk og muligheten til å få hjelp utover det som ble avtalt. Nærmere analyse av dataene viste at misnøyen når det gjalt tilgjengelighet var knyttet til hjemmehjelpstilbudet. Det er nedsatt en arbeidsgruppe som ser nærmere på hvordan hjemmetjenesten kan styrke servicegraden på dette tilbudet.

Brukerundersøkelser

Sosiale tjenester

Fredrikstad kommune har benyttet KS rapporter; bedrekommune.no. Indikatorene som måles er; resultat for bruker (økt funksjonsnivå), brukermedvirkning, respektfull behandling, pålitelighet, tilgjengelighet, informasjon, samordning, helhetsvurdering, fysisk miljø og personalets kompetanse. KS metodevalg gir jevnt over lav svarprosent på de sosiale fagområdene. Tabellene som følger viser enkelte av indikatorer.

	2007	2008	2009	2010
<i>Rus, psykiatri, bolig og flyktning</i>				
Svarprosent	21 % (78 av 367)	ikke gjennomført	21% (103 av 473)	28% (94 av 330)
Snitt brukertilfredshet	3,2		3,1	3,2
Landsgjennomsnitt	3,3		3,2	3,7
Høyest skår	3,7		3,7	3,7

Brukernes totale fornøydhet med tjenesten har samme skår som i 2007, 3.2 (høyeste skår 4). Jevnt over gir brukerundersøkelsen samme skår som i 2009, med små variasjoner. Noe høyere skår i 2010 på ivaretagelse av taushetsplikt, informasjon og brukermedvirkning. I kommentardelen gir brukerne god tilbakemelding på kompetansenivå, medvirkning til rehabilitering og mestring, trygghetsskapende tjeneste og respektfulle ansatte. Forbedringspunkter viser til behov for mer utvidede tjenester, tjenestene bør ytes oftere i brukernes eget miljø og reduksjon av dagtilbudet U3 beklages.

	2007	2008	2009	2010
<i>NAV</i>				
Svarprosent	Ikke gjennomført	ikke gjennomført	15% (110 av 700)	13 % (69 av 500)
Snitt brukertilfredshet			2,7	2,5
Landsgjennomsnitt			3	2,7
Høyest skår			3,9	3,7

Nav har lavere svarprosent og skår i 2010 enn året før. Sammenlignet med andre kommuner i KS undersøkelsen har Fredrikstad laveste skår på alle indikatorer, bortsett fra fysisk miljø, informasjon og respektfull behandling. De tre sistnevnte har likevel lavere skår enn gjennomsnittsskår for landet. I kommentardelen får ansatte god tilbakemelding på respektfull behandling og arbeidskapasitet. Forbedringspunkter viser til ønske om færre skifte av saksbehandlere, påstand om brudd på personvernet i skranke/mottak, mangelfull profesjonsetikk, lang saksbehandlingstid, mangelfull effektivitet av vedtak, mangel på informasjon om klageadgang, mangel på brukermedvirkning, lavt nivå på utbetalinger, for stort fokus på forvaltning, mangelfull oppfølging, bistand og veiledning.

	2007	2008	2009	2010
<i>Forebyggende kurative helse tjenester</i>				
Svarprosent	Ikke gjennomført	ikke gjennomført	Ikke gjennomført	28 %
Snitt brukertilfredshet				4,9
Landsgjennomsnitt				4,8
Høyest skår				5,4

Tjenesteområdet har i 2010 høyere skår enn landsgjennomsnittet på alle indikatorer, bortsett fra fysisk miljø og resultat for bruker. I kommentardelen får ansatte god tilbakemelding på kvalitet, kompetanse, samarbeid, tjenesteinnhold, rådgivning og respektfull behandling. Forbedringspunkter viser til fortsatt behov for tjenester etter endt behandling, mangel på ergoterapitjenester, ønske om mer tilgjengelighet og kortere saksbehandlingstid

Kvalitet – tilsyn etc.

Omsorg	Historikk – status			
	2007	2008	2009	2010
Totalt				
Stedlig tilsyn (lost 4A)				
- Antall stedlige tilsyn	2	2	4	1
- Antall avvik ved tilsyn	3	4	8	
Offentlig tilsyn/revisjon				
- Antall tilsyn		1		
- Antall avvik ved tilsyn		3		
Internkontroll/revisjon				
- Antall tilsyn	4			
- Antall avvik ved tilsyn				
Saksbehandling				
- Antall klager	41	50	46	44
- Antall klager som fikk medhold av fylkesmann	1	3	4	3
- Antall restanser				
- Antall saker fra brukerombudet				5

Note: Det usikkerhet knyttet til de tall som er registrert i tabellen og det arbeides med rutiner for registrering av data.

Sosiale tjenester	Historikk – status			
	2007	2008	2009	2010
Totalt				
Stedlig tilsyn (lost 4A)				
- Antall stedlige tilsyn	-	-	-	-
- Antall avvik ved tilsyn	-	-	-	-
Offentlig tilsyn/revisjon				
- Antall tilsyn	1	-	4	1
- Antall avvik ved tilsyn	-	-	4	4
Internkontroll/revisjon				
- Antall tilsyn	-	-	-	1
- Antall avvik ved tilsyn	-	-	-	-
Saksbehandling				
- Antall klager	-	-	77	208
- Antall klager som fikk medhold av fylkesmann	-	-	17	19
- Antall restanser	-	-	-	22
- Antall saker fra brukerombudet	-	-	-	7

Note: Det usikkerhet knyttet til de tall som er registrert i tabellen og det arbeides med rutiner for registrering av data.

Helsetilsynets midlertidige tilsynsrapport i 2009 viste til tre avvik ved legevakten. Det er jobbet med å lukke disse. Endelig rapport foreligger ikke i 2010.

I 153 av 175 klagesaker i NAV 2010, ble 109 saker stadfestet (kommunens vedtak opprettholdt) og 44 saker omgjort, tilbakesendt og/eller avvist. 158 klagesaker i 2010 dreiet seg om stønad til livsopphold, deretter refusjon i ytelser fra folketrygden med 10 saker. Fylkesmannens begrunnelse for å omgjøre saker var, i 17 av 19 saker, åpenbar urimelig skjønnsavgjørelser og feil lovanvendelse. Fylkesmannens begrunnelse for å sende saker tilbake til ny behandling var, i 20 av 25 saker, feil saksbehandling og avviste saker av ulike årsaker.

Årsverk, sykefravær og overtid per virksomhet

Omsorgsetaten

Årsverk

Brukte og budsjetterte årsverk, avvik og antall ansatte

Virksomheter	Brukte ¹⁾ 2009	Brukte ¹⁾ 2010	Budsjett 2010	Avvik ²⁾ 2010	Ansatte ³⁾ 2009	Ansatte ³⁾ 2010
Borge Sykehjem	85,20	85,20	85,20	0	151	151
Fjeldberg sykehjem	47,48	42,30	47,48	-5,18	90	86
Glemmen sykehjem	77,28	78,78	78,78	0	148	149
Onsøyheimen sykehjem	56,09	72,21	66,95	5,26	92	120
Smedbakken sykehjem	57,30	62,03	57,80	4,23	103	101
Torsnes sykehjem	24,05	24,05	24,05	0	47	47
Solliheimen sykehjem	57,23	59,03	57,23	1,80	113	102
Gressvik sykehjem	50,94	50,94	50,94	0	87	87
Kråkerøy åpen omsorg	34,42	40,47	34,44	6,00	66	72
Østsiden åpen omsorg	62,41	68,49	62,41	6,08	99	99
Fjeldberg åpen omsorg	50,51	53,09	50,51	2,58	89	89
Holmen åpen omsorg	50,90	51,22	50,90	0,32	75	83
Glemmen åpen omsorg	53,06	55,76	53,06	2,70	89	101
Onsøy åpen omsorg	67,06	71,78	69,23	2,55	125	98
Omsorgstj. Borge	108,76	111,41	109,96	1,41	206	210
Omsorgstj. Rolvsøy	70,15	73,85	70,15	3,71	115	124
Boveiledning Nord	73,61	113,99	98,47	15,52	129	155
Boveiledning Syd	84,40	103,04	97,04	6,00	116	141
Boveiledning Vest	74,48	90,12	81,60	8,53	130	144
Boveiledning Øst	97,25	120,31	104,25	16,06	139	177
Kjøkkentjenesten	42,80	42,80	42,80	0	65	65
I alt	1 325,38	1 470,87	1 393,33	77,57	2 274	2 401

ote: 1) og 3) Ansatte i permisjon med lønn og uten lønn er ikke med i tallmaterialet.

2) Avvik mellom budsjetterte og brukte årsverk.

For 2010 er det brukt totalt 77,57 årsverk utover budsjett; fordeles slik:

- - 3,26 årsverk er holdt helt eller delvis vakant som innsparingstilbak
- - 4,38 årsverk redusert som følge av nedleggelse av sykehjemsplasser
- +49,37 årsverk til ressurskrevende brukere
- +2,13 årsverk til praktisk bistand og personlig assistanse
- +33,71 årsverk for å dekke for faktisk tjenesteproduksjon knyttet til fattede vedtak.

2 401 ansatte er fordelt på 1.471 årsverk, hvilket tilsier mange deltidsstillinger.

I tråd med arbeidsmiljølovens § 14.9 (5) har ansatte fått økt sin faste stilling i 2010. 53,11 årsverk som var definert som overtallig etter 4-årsregelen per 31.12.2010. Det er en økning fra 42,2 årsverk fra 31.12.09. Årsverkene blir benyttet i vikariater på tvers av avdelingene i virksomhetene.

Årsverk, sykefravær og overtid per virksomhet

Overtid

Virksomheter	Beløp i kroner ¹⁾		Antall timer		Endring i antall timer i %
	2009	2010	2009	2010	
Borge Sykehjem	901 584	831 178	3 626	3 356	-7,45
Fjeldberg sykehjem	354 833	347 053	1 232	1 114	-9,58
Glemmen sykehjem	778 725	714 128	3 148	2 572	-18,30
Onsøyheimen sykehjem	278 141	592 619	1 013	1 955	92,99
Smedbakken sykehjem	800 276	354 899	3 220	1 421	-55,87
Torsnes sykehjem	135 715	328 628	443	1 031	132,73
Solliheimen sykehjem	250 969	344 290	927	1 172	26,43
Gressvik sykehjem	252 606	204 792	901	711	-21,09
Kråkerøy åpen omsorg	332 117	487 425	1 292	1 826	41,33
Østsiden åpen omsorg	1 376 915	1 084 352	5 737	4 262	-25,71
Fjeldberg åpen omsorg	616 111	467 859	2 558	1 765	-31,00
Holmen åpen omsorg	481 806	360 371	2 282	1 597	-30,02
Glemmen åpen omsorg	688 725	685 173	2 583	2 358	-8,71
Onsøy åpen omsorg	248 579	326 053	890	1 259	41,46
Omsorgstj. Borge	1 050 480	1 365 409	3 817	4 531	18,71
Omsorgstj. Rolvsøy	597 601	764 317	2 467	2 882	16,82
Boveiledning Nord	490 379	1 105 103	1 839	3 972	115,99
Boveiledning Syd	860 979	1 229 159	2 990	4 120	37,79
Boveiledning Vest	1 541 992	1 514 571	5 627	5 450	-3,15
Boveiledning Øst	596 001	608 034	2 172	2 187	0,69
Kjøkkentjenesten	38 016	115 647	109	398	265,14
I alt	12 672 550	13 831 060	48 873	49 939	2,18

Note: 1) Kronebeløpet er eksklusiv feriepenger.

Fra 2009 til 2010 er det en økning i antall timer overtid på 2,18 % og det er utbetalt 1,2 millioner kroner mer. Noe av overtiden er relatert til ansatte som har fulgt brukere til sykehus. Utgiftene blir imidlertid refundert etter avtale med sykehuset. Økningen i kjøkkentjenesten skyldes at det er åpnet for cateringdrift og utgiftene må ses opp mot økte salgsinntekter.

For å begrense bruk av overtid benyttes årsverk som etter arbeidsmiljølovens § 14.9 (5) har rett til stilling i virksomhetene. I tillegg er det benyttet vikarer fra Adecco der hvor kvalifisert vikar ikke kan skaffes.

Det er en utfordring å rekruttere kvalifisert personell ved fravær. Det er benyttet forskjøvet arbeidstid og overtid. Det er vanskelig å rekruttere ansatte med høgskolekompetanse, særlig i forhold til omsorgskrevende brukere.

Årsverk, sykefravær og overtid per virksomhet

Sykefravær

Virksomheter	Prosent		
	2008	2009	2010
Borge Sykehjem	12,70	14,30	13,2
Fjeldberg sykehjem	11,90	9,60	10,2
Glemmen sykehjem	10,80	12,10	10,0
Onsøyheimen sykehjem	5,80	7,50	8,7
Smedbakken sykehjem	13,70	13,00	12,6
Torsnes sykehjem	12,20	9,80	17,6
Solliheimen sykehjem	13,70	15,30	8,8
Gressvik sykehjem	5,40	9,10	10,5
Kråkerøy åpen omsorg	11,30	10,20	12,8
Østsiden åpen omsorg	13,90	13,30	16,7
Fjeldberg åpen omsorg	15,80	15,00	11,6
Holmen åpen omsorg	9,90	9,70	7,3
Glemmen åpen omsorg	10,80	14,00	9,4
Onsøy åpen omsorg	8,70	11,20	10,4
Omsorgstj. Borge	10,80	12,60	10,4
Omsorgstj. Rolvsøy	12,90	12,30	13,0
Boveiledning Nord	16,10	14,50	13,4
Boveiledning Syd	13,70	11,80	13,6
Boveiledning Vest	12,70	14,00	11,6
Boveiledning Øst	11,40	13,00	11,8
Kjøkkentjenesten	9,30	9,10	10,3
Totalt	11,80	12,30	11,6

Fra 2009 til 2010 er sykefraværet redusert med 0,7 prosentpoeng eller 5,7 %. For 2010 utgjør sykefraværet 42.674 dagsverk (ca 164 årsverk). Ca 30% av sykefraværet (12.802 dagsverk eller ca 49 årsverk) er innenfor arbeidsgiverperioden på 16 dager. Utgifter i denne perioden refunderes ikke av NAV.

Lav grunnbemanning og høyt press på tjenestene gir utfordringer og mange sliter med muskel- og sjelettplager. Det rapporteres også at ansatte er psykisk slitne. Utviklingen er bekymringsfull, fordi mange er unge og har et langt arbeidsliv foran seg.

Det et høyt antall er gravide i omsorg. De har blitt fulgt opp av jordmor og det arbeides for at de kan stå i jobb så lenge som mulig.

Årsverk, sykefravær og overtid per virksomhet

Sosiale tjenester

Årsverk

Brukte og budsjetterte årsverk, avvik og antall ansatte

<i>Virksomheter</i>	<i>Brukte¹⁾</i> <i>2009</i>	<i>Brukte¹⁾</i> <i>2010</i>	<i>Budsjett</i> <i>2010</i>	<i>Avvik²⁾</i> <i>2010</i>	<i>Ansatte³⁾</i> <i>2009</i>	<i>Ansatte³⁾</i> <i>2010</i>
Fellestjenester	2,70				6	
Forebyggende og kurative helsetjenester	59,44	64,17	60,64	3,53	136	132
ODA	101,54	64,03	54,73	9,30	144	97
Rus, psykiatri, bolig og flyktningetjeneste	121,98	119,46	122,23	-2,77	157	152
NAV	71,00	63,10	68,10	-5,00	76	83
I alt	356,66	310,76	305,70	5,06	519	464

Note: 1) og 3) Ansatte i permisjon med lønn og uten lønn er ikke med i tallmaterialet.

2) Avvik mellom budsjetterte og brukte årsverk.

For 2010 er det brukt 5,06 årsverk utover budsjett; fordelt slik:

- 4,60 årsverk økning av legeårsverk og ny turnuslege
- 10,79 årsverk knyttet til enkeltbrukere med fattede vedtak
- - 6,33 årsverk er ikke besatt eller erstattet med vikar som et innsparingstiltak.
- - 4,00 årsverk redusert som følge av nedleggelse av FAX-prosjektet

464 ansatte som er fordelt på 311 årsverk, hvilket tilsier at mange innehar store stillingsstørrelser.

I tråd med arbeidsmiljølovens § 14.9 (5) har ansatte fått økt sin faste stilling i 2010. 0,81 årsverk er definert som overtallig per 31.12.2010.

Overtid

Overtid

<i>Virksomheter</i>	<i>Beløp i kroner¹⁾</i>		<i>Antall timer</i>		<i>Endring i antall timer i %</i>
	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	
Forebyggende kurative helsetj.	368 755	298 049	1 424	1 006	29,35
ODA	826 588	967 535	3 030	3 633	-19,90
Rus, psykiatri, bolig og flyktn.tj.	404 624	377 459	1 735	1 649	4,96
NAV	293 250	93 171	932	308	66,95
I alt	1 893 217	1 736 215	7 121	6 596	7,37

Note: 1) Kronebeløpet er eksklusiv feriepenger.

Fra 2009 til 2010 er det en reduksjon i antall timer overtid på 7,4 prosent og det er utbetalt 0,5 millioner kroner mindre.

Forebyggende kurative helsetjenester har brukt noe overtid til flytting av legevakt. Bruk av overtid i ODA skyldes i stor grad mangel på tilkallingsvikarer.

Årsverk, sykefravær og overtid per virksomhet

Sykefravær

Sykefravær	Prosent	
	2009	2010
Forebyggende og kurative helsetj.	10,1	8,7
ODA	8,7	13,0
Rus, psykiatri, bolig og flyktning	11,2	8,3
NAV	13,5	9,8
Sum sosiale tjenester	10,8	9,5

Fra 2009 til 2010 er sykefraværet redusert med 1,3 prosentpoeng eller 12%. 2,9% av sykefraværet er i arbeidsgiverperioden, en nedgang på 0,4 prosentpoeng fra året før.

Forebyggende kurative helsetjenester har totalt sett en nedgang i sykefraværet. Sykefraværet er imidlertid høyt innenfor ergoterapitjenesten og ansatte opplever et høyt arbeidspress. ODA har en økning i sykefraværet og det legemeldte fraværet er høyt. Noe av fraværet relateres uhensiktsmessige lokaler. Rus, psykiatri, bolig og flyktning og NAV har begge en positiv utvikling i sykefraværet. Det arbeides bevisst med nærværstiltak og ansatte følges opp i henhold til kommunens BIA-prosedyrer.

Årsresultat Seksjon omsorg og sosiale tjenester – forslag til omdisponering og fasetting av over og underskudd

	1	2	3	4	4A	4B	4C	5	6	7	7A	7B	Bruk av overskudd			Inndekking av underskudd		
	Over/underskudd IB 2010	Brukt/inndekket 2010	Sum over/underskudd kol 1+2	Postert resultat 2010	-herav overskudd i hht øk.-reglement	-herav undersk.	herav beløp utover 3,5% regel	Forslag til omdisp.	Korrigert resultat 2010	Samlet over/underskudd per 31.12.10	Undersk. Unntatt øk.reglementet	Samlet over/underskudd per 31.12.10	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Seksjon omsorg og sosiale tjenester																		
Omsorg	-21 525	17 932	-3 593	-15 491	13 744	-34 748	5 513	1 494	-13 997	-17 590		-17 590		4 208			11 126	10 672
Sosiale tjenester	7 858	-4 000	3 858	-26 069	6 466	-37 403	4 868	-759	-26 828	-22 970	-7 733	-15 237		1 855			8 547	8 545
Fellestjenester og stat	1 163		1 163	735	680	0	55	-735	0	1 163		1 163		1 163				
Sum	-12 504	13 932	1 428	-40 825	20 890	-72 151	10 436	0	-40 825	-39 397	-7 733	-31 664	0	7 226	0	0	19 673	19 217

Årsresultat omsorg – forslag til omdisponering og fasetting av over og underskudd

Ans.-nr.	Virksomhet	1	2	3	4	4A	4B	4C	5	6	7	Bruk av overskudd			Inndekking av underskudd		
		Over/under- skudd IB 2010	2 010	Sum over/under- skudd	Postert resultat 2010	-herav overskudd i hht. øk.reg.	-herav underskudd	- herav beløp utover 3,5% regel	Forslag til omdisp.	Korrigert resultat 2010	Samlet over/under- skudd per 31.12.10	2011	2012	2013	2011	2012	2013
550201	Omsorg felles	-3 262	3 262	0	11 328	5 841	0	5 487	-11 328	0	0						
551007	Borge Sykehjem	-1 777	80	-1 697	1 054	1 054	0	0	643	1 697	0						
551101	Fjeldberg Sykehjem	-2 973	80	-2 893	-450	0	-450	0	2 893	2 443	-450					450	
551201	Glemmen Sykehjem	-393	81	-312	629	629	0	0	-317	312	0						
551304	Onsøyheimen	-636	80	-556	-2 455	0	-2 455	0	556	-1 899	-2 455					1 228	1 227
551401	Smedbakken Sykehjem	300	0	300	930	930	0	0	-900	30	330		330				
551701	Torsnes Sykehjem	-1 238	81	-1 157	-612	0	-612	0	1 769	1 157	0						
551801	Solliheimen Sykehjem	-36	36	0	898	898	0	0	-800	98	98		98				
551901	Gressvik Sykehjem	165	0	165	1 191	1 191	0	0	-1 100	91	256		256				
552201	Kråkerøy åpen omsorg	188	0	188	-1 722	0	-1 722	0	1 534	-188	0						
552301	Østsiden åpen omsorg	-791	75	-716	-1 924	0	-1 924	0	2 640	716	0						
552401	Fjeldberg åpen omsorg	-1 092	75	-1 017	-822	0	-822	0	1 017	195	-822					411	411
552501	Holmen åpen omsorg	1 017	0	1 017	1 255	1 229	0	26	-1 200	55	1 072		1 072				
552601	Glemmen åpen omsorg	594	0	594	-626	0	-626	0	32	-594	0						
552701	Onsøy åpen omsorg	950	0	950	1 592	1 592	0	0	-1 500	92	1 042		1 042				
553001	Omsorgstjenesten Borge	-218	75	-143	-1 218	0	-1 218	0	1 361	143	0						
553201	Omsorgstjenesten Rolvsøy	-277	75	-202	-692	0	-692	0	894	202	0						
554401	Boveiledning Nord	-8 243	8 243	0	-11 879	0	-11 879	0	1 400	-10 479	-10 479					5 240	5 239
554501	Boveiledning Syd	-3 792	3 792	0	-4 149	0	-4 149	0	1 400	-2 749	-2 749					1 375	1 374
554601	Boveiledning Vest	556	0	556	-5 052	0	-5 052	0	1 400	-3 652	-3 096					1 548	1 548
554701	Boveiledning Øst	-1 897	1 897	0	-3 147	0	-3 147	0	1 400	-1 747	-1 747					874	873
556101	Kjøkkenstjenesten	1 330	0	1 330	380	380	0	0	-300	80	1 410		1 410				
				0							0						
	Sum	-21 525	17 932	-3 593	-15 491	13 744	-34 748	5 513	1 494	-13 997	-17 590	0	4 208	0	0	11 126	10 672

Vedlegg 15

Omsorg – fond og gaver

Kontonr.	Ansvar:	Prosjekt	Navn	Saldo 31.12.2009	Avsetning 2010	Bruk 2010	Saldo 31.12.2010
Gaver							
2510130 - Smedbakken	551401	GA0001	Gave Smedbakken	-10 961,06	8 700,00	0,00	-19 661,06
2510130 - Akt.senter for friske eldr	551801	GA0002	Gave Lions	0,00	0,00	0,00	0,00
2510130 - Solliheimen	551801	GA0003	Gave Solliheimen	-66 702,40	0,00	50 545,17	-16 157,23
2510130 - Solliheimen	551801	GA0004	Arv til Solliheimen	0,00	0,00	0,00	0,00
2510130 - Velferdsenteret Rolvsøy	553201	GA0007	Gave til velferdsenteret Rolvsøy	-55 459,14	28 500,00	0,00	-83 959,14
2510130 - Emil mørch	553004	Ga0010	Borge Sanitetsforening gave	-50 000,00		37 525,60	-12 474,40
2510130 - Emil Mørch	553004	GA0084	gave emil mørch		2 500,00		-2 500,00
2510130 - Borge	553001	GA0010	Borge Sanitetsforening gave	-15000,00	0,00	0,00	-15 000,00
2510130 - Glemmen sykehjem	551201	GA0020	Gave Glemmen sykehjem	0,00	2 500,00	0,00	-2 500,00
2510130 - Fjeldberg sykehjem	551101	GA0021	Gave Fjeldberg sykehjem	0,00	14 950,00	0,00	-14 950,00
2510130 - Onsøyheimen	551304	GA0026	Gave Onsøyheimen	-144 150,99	0,00	45 596,80	-98 554,19
2510130 - Boveiledning Syd	554507	GA0033	Smertu dagsenter	0,00	5 000,00	0,00	-11 000,00
2510130 - Borge sykehjem	551007	GA0035	Gave Borge sykehjem	-63 018,00		36 606,40	-26 411,60
2510130 - Boveiledningstj. Nord	554405	GA0040	Gave beboere Gml. Kirkev.80/80A	-2 739,40	0,00	2 170,40	-569,00
2510130 - Solliheimen	551801	GA0041	Sansehagen,Solliheimen	-82 192,24	8 270,40	0,00	-90 462,64
2510130 - Boveiledning Øst	554707	GA0055	Begby dagsenter	0,00	0,00	0,00	-15 000,00
2510130 - Åpen omsorg Onsøy	552701	GA0056	Gave fra Lions Onsøy	-300,00	0,00	0,00	-300,00
2510130 - Omsorgstjenesten Borg	553007	GA0060	Arv R.Syversen	-125 326,64	0,00	31 450,08	-93 876,56
2510130 - Åpen omsorg Kråkerøy	552201	GA0068	Gave Bjørneby/Mathisens legat	-2 000,00	0,00	0,00	-2 000,00
2510130 - Fjelberg Sykehjem	551101	GA0070	Gave Fjeldberg sykehjem	0,00	52 500,00	0,00	-52 500,00
2510130 - Boveiledningstj. Vest	554601	GA0073	Gave Boveiledningstj. Vest	-4 390,00	0,00	0,00	-4 390,00
2510130 - Åpen omsorg Fjeldberg	552401	GA0076	Gave	-1 100,00	0,00	0,00	-1 100,00
2510130 - Omsorg felles	550201	GA0079	Gave eldrerådet	-13 608,00	0,00	13 608,00	0,00
2510130 - Åpen omsorg Holmen	552501	GA0080	Gave 20 års jubileum	-19 000,00			-19 000,00
2510130 - Torsnes sykehjem	551701	GA0085	Gave		2 500,00	2 500,00	0,00
2510130 - Omsorg felles	550201	PK2531	Sterk	0,00	10 454,00		-10 454,00
2510130 - Glemmen sykehjem	551201	PK2579	Begrenset bruk av tvang	-20055,00	0,00	0,00	-20 055,00
2510130 - Glemmen Sykehjem	551201	PK2230	Undervisningssykehjem	-380000,00	220 000,00	0,00	-600 000,00
2510130 - Omsorg felles	550201	PK1765	Ernæringsprosjekt	-24305,00	0,00	24 305,00	0,00
Totalt				-1 080 307,87	355 874,40	244 307,45	-1 212 874,82

Vedlegg 16

Konto	Ansvar	Tjeneste	Prosjekt	Navn - tekst	Saldo	Avsetning		
					31.12.2010	2010	2010	31.12.2010
2510130	530201	3561	PK1735	Forebyggende tiltak rus - ansvarlig vertskap	-49 900,00			-49 900,00
2510130	530201	3561	PK1979	Helhetlig rusmiddelpolitisk handlingsplan	-85 378,00		20 676,00	-64 702,00
2510130	530201	3561	PK2363	Regional rusforum	-75 000,00			-75 000,00
2510130	530201	3561	PK5304	Kompetanseutvikling tidlig intervensjon	-75 000,00		59 363,00	-15 637,00
2510130	530201	3545	PK5305	Krisesenter for menn		594 756,00		-594 756,00
2510130	535101	3300	PK1945	Helsetilskudd - tannhelse		60 774,00		-60 774,00
2510130	535101	3320	PK1950	Overgrepsmottak	-84 844,00	211 274,55	84 844,00	-211 274,55
2510130	535102	3330	BD2014	Fengselhelsetjenesten	-18 716,81			-18 716,81
2510130	535101	3320	GA1950	Overgrepsmottak - gave	-5 000,00			-5 000,00
2510130	538011	3152	PK2033	Leie avlastning Isesjø - gave	-5 000,00	39 683,00		-44 683,00
2510140	538520	3510	UTILS1	Utbedringstilskudd	-2 555 234,73	643 012,00		-3 198 246,73
2510140	538520	3510	UTILS2	Utbedringstilskudd 10%	-658 000,00			-658 000,00
2510140	538520	3511	ETILS1	Etableringstilskudd	-794 820,12	1 629 807,00		-2 424 627,12
2510140	538520	3511	ETILS2	Etableringstilskudd 10% tap på utlån	-3 469 391,36			-3 469 391,36
2510130	538520	3555	PK2017	Sosial boligformidling	-38 876,00	226 323,00		-265 199,00
2510130	538501	3540	PK1815	Prosj. Kompetente og myndiggjorte medarbeidere		420 000,00		-420 000,00
2510130	538508	3540	PK1986	Kompetansetilskudd	-10 954,00			-10 954,00
2510130	538508	3561	PK2353	Meningsfull fritid for alle (STYRK)	-67 646,00	55 270,00		-122 916,00
2510130	538508	3561	PK2354	Fra aktiv fritid til arbeidsliv (LAR)	-95 096,00	624 171,00		-719 267,00
2510130	538508	3561	PK2358	Hasjawenning	-218 193,00			-218 193,00
2510130	538508	3561	PK2415	Dråpekortet		32 369,00		-32 369,00
2510130	538509	3570	GA0053	Ettervern - gave	-2 380,00			-2 380,00
2510130	538515	3551	PK1974	Funksjonshemmede	-1 330 670,00	3 425 213,00		-4 755 883,00
2510130	538525	3111	PK5386	Tverfaglig videreutdanning psykisk helse		121 292,00		-121 292,00
2510130	538526	3111	GA0072	Kjørepenge Løkkeberg/Lundheim	-1 783,50			-1 783,50
2510130	539001	4042	PK2570	Ungdom og arbeid	-81 238,00	8 714,24	81 238,00	-8 714,24
2510130	539001	3610	PK1757	Kvalifiseringstilskudd	-373 275,00		373 275,00	-
2510130	539001	3562	PK2031	Koordinatorrollen for rusavhengige brukere	-960 000,00		922 560,00	-37 440,00
2510130	539001	3562	PK2055	Korus Øst - kompetanseutvikling		200 000,00		-200 000,00
2510130	539001	4042	PK2570	Ungdom og arbeid		8 714,00		-8 714,00
2510130	539001	4041	PK1908	Forebygge og redusere barnefattigdom	-199 094,45		199 094,45	-
Sum					-11 255 490,97	8 301 372,79	1 741 050,45	-17 815 813,31

OPPFØLGING AV POLITISKE SAKER

Bestillinger fra Bystyret - Handlingsplan 2009-2012 og 2010 - 2013 og Budsjett 2010, samt egne saker Utgangspunkt verbalforslag/bestillinger Liste som grunnlag for prioriteringer og for oppfølging i politiske utvalg.					BYSTYRET	
2010	Sak – vedtak	Utdypning	Forslag til behandling	Framdrift	Ansvar	Status
1.	Eldres Hus	Skal tilrettelegge/bistå for etablering av eldres hus i Fredrikstad.	Kommunen <i>skal ikke gjøre</i> noe for å påskynde dette, men være positive når/om eksterne tar kontakt om ønsker å etablere Eldres Hus. Verbalvedtak i Bystyret 2.des.2010: Pkt. 1. Det utredes å utvikle et eldre hus i Fredrikstad	I løpet av 2011	OS og TD	Vurderes i sammenheng med Helsehus
2.	Prosjekter over 100.000 kr	Kost-nytte vurderes + legges frem til politisk behandling		Sak til politisk behandling når det er aktuelt	ALLE	Løpende arbeid
3.	Drift av nytt sykehjem	Vurdere konkurranseutsetting	Ferdig behandlet i Bystyret 2010	Ferdig 2010	OS	Ikke verksatt i 2010
4.	Lottemodellen Se tiltak: SO-utvalget	Innføre Lottemodellen ved et sykehjem fra 2010	Ferdig behandlet i 2010	Ferdig 2010	OS	Iverksatt
5.	Omsorg Pluss	Prosjekteres i samarbeid med ekstern aktør. Intensjon at eldre kan bo ett år lenger i egen bolig	Kommunen <i>skal ikke gjøre</i> noe for å påskynde dette, men være positive når/om eksterne tar kontakt om ønsker å etablere Omsorg Pluss	Avventer eksterne aktørers initiativ.	OO- omsorg	Vurderes i sammenheng med strategi for bolig sosialt arbeid
6.	Vold i nære relasjoner	Vedtak: Oppfølging av Bystyrevedtak av 5.12.2009 og sak 3/2010 i SO-utvalget.	Utarbeide en tiltaksplan	Våren 2011	OS	Påbegynnes i 2011
7.	MIF-plan		Etter høring vil planen legges fram til politisk behandling i Bystyret	Bystyret Våren 2011	OS	Utkast klar til høring

Bestillinger fra Bystyret - Handlingsplan 2009-2012 og 2010 - 2013 og Budsjett 2010, samt egne saker Utgangspunkt verbalforslag/bestillinger Liste som grunnlag for prioriteringer og for oppfølging i politiske utvalg.					BYSTYRET	
8.	Vurdere kjøkkentjenesten som et kommunalt foretak	Innsparingskrav 1,6 mill. kr. Vedtak i SO-utvalget 14.01.10 – sak 3	Ferdig behandlet i Bystyret 2010	Bystyret i sept. og des. 2010	OS	Iverksatt i 2010
9.	2 eksisterende sykehjem vurderes konkurranseutsatt		Ferdig behandlet i Bystyret 2010	Bystyret sept. og des. 2010	OS	Ikke iverksatt i 2010
10.	Verbal-vedtak VTA-plasser	Tillegg : 600 000 kroner er avsatt til VTA-plasser			OS	Iverksatt 13 pl.,8 nye v/ Mineberget Industrier og 5 nye v/Fasvo

